Զ. ՏԱՐԻ 1564 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ԱՐԵԳ 4381 — Հ. Տ. 21 ՄԱՐՏ 1889 — Ն. Տ. 2 ԱՊՐԻԼ 1889 — ՀԻՃՐ. 1 ՇԱՊԱՆ 1306 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ, ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

آره‌ولك غازه‌سی اداره‌سنه درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata]
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան գահեկան դրամով	160
» »	Վեցամսեայ » »	80
» »	Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց »	Տարեկան » »	200
» »	Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան »		56
» »	վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրոց համար ծախքը Տեսչութեան վրայ է խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՄԱՐՏ, 1889.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏՆ

Ազգային ժողովոյ վերջին նիստը տխուր տպաւորութեամբ մը կը համակէ զմեզ։ Առանց մնախառութեան կրնանք ըսել թէ այդ տպաւորութիւն հասարակաց տպաւորութիւնն է։ Իւր ազգն և օրինաւորութիւնը սիրող Հայ մը չի կրնար երբեք զոհ մնալ այն անկարգ նիստին, ուր սակայն ամենք սրամիտք պատեհութիւն դտան յառաջ քշելու իրենց կառքը, լի ամեն տեսակ մասնաւոր շահերով։ Նստին մեծամասնութիւնը գրաւեց ժողովոյն մեծամասնութեան խնդիրն։ Անշուշտ յուսահատեցուցիչ է խորհիլ թէ 29 տարիներէ հետէ Սահմանադրութիւն և սահմանադրական Ազգային Ժողով մ'ունինք, և դեռ կը վիճաբանինք թէ ի ներկայութեան քանի՞ երեսփոխանները կարելի է նիստ կազմել, թէ ժողով մը ի՞նչ պայմաններու մէջ օրինաւոր է, ևն։ Բայց վերջապէս խնդիրը մ'է այս որ ծագած է, և լուծումը կը պահանջէ ստիպողաբար և միանգամ ընդմիշտ։ Ուրիշ առթի մը վերադարձելով մանրամասն խօսիլ այս խնդրոյ վրայ, պէտք է ցաւ յայտնենք այն կարի վշտալի տեսարանին համար զոր ժողովը կը ներկայացնէր այս վիճաբանութեան պահուն, ընդվիզումներու կազմակերպեալ դրութեան մը շնորհիւ, որուն կը ծառայէր «Սահմանադրեան հուժկու շնչափողերու» կանոնաւոր, կամ մանաւանդ անկանոն, նուագախումբ մը։ Այս ընդվիզողաց մէջ կար մէկն ոչ այն սուղ միջոցին զոր կրցած է անցուցեալ գալլիական ոստանին մէջ, ուրիշ բաներու հետ, կամ մանաւանդ ուրիշ բաներէ աւելի, ուսումնասիրած է ֆրանսական ռամկավարութեան յառեղոյն բարքերը, զորս մեր մէջ ընտելացնելու հետամուտ կը գտնուի՝ լաւագոյն դատի մը արժանի ջանադրութեամբ։ Ցայսմ մասին գովելի նախանձախնդրութեամբ իրեն մրցակից կը հանդիսանայ ուրիշ մը, որուն համար պատճառ չկայ որ Երեսփ. Ժողովը չորեքդրէ չուկայական բարքեր։ Չի հետեւիր սակայն թէ առեւտրական հրապարակին մէջ տիրող գործնական ոգին մեր Խորհրդարանը փոխադրել կ'ուզուի. զի ոչինչ այնքան անդործնական, այնքան անբնական էր որչափ այս «խոգմարար խմբակին» անդամոց ոմանց արտայայտած դաղափարները Վարչութեան և Ազգ. Ժողովոյ յարաբերութեանց և յարակից խնդրոց վրայ։

Ժողովոյ մեծամասնութեան խնդրէն զատ, ուրիշ խնդիրներով ալ զբաղեցաւ Ժողովը, այսինքն՝ ուրիշ խնդիրներով ալ զբաղեցուցին զինք։ «Որ ինչ լեռ այնորիկ գործեցան, ողբալ մանաւանդ քան պաշտպանել մարթ է»։ Վսեմ. Ստեփան փաշա խնդիր մը յարոյց իւր դերեզմանէն, և այս կմախքը ձեռքը բռնած՝ իբրեւ ճշմարիտ բժիշկ մանրակրկիտ անդամալնութեան մը ենթարկեց զայն, յանդելով եղրակացութեանց զորս մեզ որուած չէ գնահատել, ըստ որում խնդիրը վեր է մեր ձեռնհասութենէն։ Ամեն մարդ բժիշկ չէ. ամեն մարդ չի կրնար կմախքներու հետ խաղալ ախորժանօք, և եթէ ըսենք թէ Ն. Վսեմութեան կատարեալ պաղարեամբ կատարած այս բազմավաստակ և դուցէ նաեւ անպատեհ գործողութիւնն ոմանք խորշմամբ, այլք զարհուրանօք և ուրիշներ զանազան զգացումներով դիտեցին, կարծենք թէ բնական ճշմարտութիւնն ունենք թէ բնական ճշմարտութիւնն ունենք թէ բնական ճշմարտութիւնն ունենք։ Ժողովուրդն որ բժիշկ չէ, պէտք է ուշնենայ իւր տկարութիւններ, որոց ներողամիտ պէտք է գտնուիլ, մինչև իսկ երբ զանոնք չկարենալ դարմանելու դժբախտութեան մէջ կը գտնուի բժիշկ մը։

Բայց այս եզական նստին մէջ նոյն իսկ Վսեմ. Ստեփան փաշա իւր մրցակիցներն ունեցաւ։ Դժգոհներու խումբ մը, որուն համար աշխարհիս երեսը մէ՛կ հատ միայն ճշմարիտ հայ եկեղեցական կայ, զոր իւր վիճակային Ն. Պոլսոյ Հայոց նուիրելու առատաձեռնութիւնն ունեցած են, այս խմբակ, որ ի դէպս և յանդէպս չի վարանիր ամեն ուրեք և ամեն առթիւ այն նախկին առաջնորդին անունն յիշդեղել, նոյն անվերջանալի խնդրով զբաղեցուց նըստին ակդրը, մէջ տեղն ու վերջը, վճռանձնարար թոյլ տալով որ Ժողովոյն մնացեալ ժամանակն Ազգին նուիրուի։

Այս վճռանձնութեան համար շնորհակալ ենք իրենց։ Բայց աւելի շնորհակալ պիտի լինինք եթէ վերջ մը տան այս զաւեշտին։ Իրենց ընթացքը մեզ կը յիշեցնէ հին Եփեսացիներն։ Ցայտնի է թէ Եփեսացիք ոմանք մեծ շահ ունէին Անահտայ կուռքը չենելու։ Երբ Պօղոս գնաց ճշմարիտ Աստուածը քարոզել անոնց, գրգռեցան յոյժ։ Խուռն բազմութեամբ ժողվուեցան, և պաշարեցին զինք։ «Էր ժողովն նոցա խռովեալ, և բազումք ի նոցանէ ո՛չ գիտէին թէ վասն ո՛յր ժողովեալ իցեն»։ Զէին թող տար որ Առաքեալը խօսէր։ Ի դէպս և յանդէպս կ'աղաղակէին.

—«Մե՛ծ է Անահիտն Եփեսացւոց»։

Իրենց մէջէն ողջամիտ ոմն Ալէքսանդրոս կ'ուզէ խօսք հասկցնել իրենց։

Ո՞վ մտիկ կ'ընէ.

—«Մե՛ծ է Անահիտն Եփեսացւոց»։

«Միաբարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրեւ ժամն երկուս աղաղակէին եթէ «Մե՛ծ է Անահիտն Եփեսացւոց»։

—«Բայց, ո՛ Եփեսացիք. ձեզ ո՞վ կ'ըսէ թէ պղտիկ կուռք է Անահիտ»։

Եթէ այս Եփեսոսական ժխորին մէջէն մեր՝ալ ձայնը լսելի ընել տալ յաջողինք, կ'ուզենք հասկցնել իրենց թէ՝ ամեն բանէ յառաջ իրենց պաշտած այս. . . անձնաւորութեան կը վնասեն՝ անընդհատ աղմուկի, կուսակցական կռուոց և փառասիրական թեկնածութեան վտանգաւոր և վատառողջ մթնոլորտի մը մէջ պահելով այնպիսի մէկն, որուն համար Պօղոս առաքեալ գրած է առ Տիմոթէոս. «Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, որպէս Աստուծոյ մնտեսի, հեղ, ցած, պարկեշտ, արդար, ժուժկալ, մի՛ արծաթասէր, մի՛ կռուող, մի՛ հաբիւնող, այլ հանդարտ», ևն։ Այդպիսի մէկն, որուն համար իւր նախորդ պաշտօնավայրէն կը գրուի թէ ամբողջ տարին չորս կամ հինգ քարոզ տալով կը շատանար, իրենք կ'ուզեն թաղէ ի թաղ շրջելով չարաչար յոգնցնել, խանգարելով հանգիստ մը որ օգտակար է թէ՛ անձին ու կոչման, և թէ ընդհանուր Ազգին։ Եւ ի՞նչ է իրենց նպատակն՝ ազգային ջուրերը պղտորելով, եթէ ոչ՝ պղտոր ջրոյ մէջ ձուկ որսալ։ Միայն թէ չար լեզուներ կ'ըսեն թէ այդ անվնաս ձուկ արդի պարագային մէջ կը ներկայանայ մէկ —կամ աւելի — ամեռուի և թագի բաղադրեալ ձեւերուն տակ։ Բայց այս դիտումներ հակադրուած և նշանակուած են, և ո՛չ Ազգին, ո՛չ Եկեղեցւոյ օգտակար է Ժողովուրդն յուզել և ազգային գործոց ընթացքը խանգարել անկարելւոյն դէմ պնդելով։ Ազգային համարման մէջ կէս մը աւելի չպիտի բարձրացնեն իրենց պաշտելին, փորձելով ամեն խնդրի մէջ մոցնել զնա, ինչպէս փորձեցին — ի զո՛ւր — ամեն թաղի մէջ մոցնել զնա։ Մեծազոյն էր երբ երեսփոխան մը՝ նոյն այն առանձնաշնորհեալ խմբակէն՝ ջանաց դասագրանց մէջ ևս մոցնել զն։ Սրբազնութիւն, դանդաղելով թէ Կրօնական Ժողովը կամ Ուսումնական Խորհուրդը չէ վաւերացուցած նոր կրօնական դասագիրքը, —քանի որ ամենքս ալ կը յիշենք թէ այս դասագիրքը Մէսարիթէն իսկ արգիլուած է։ Անտեղի էր նաեւ երբ նոյն խմբակէն ուրիշ մը, յորմէ կ'ակնկալուէր օրինաւոր խնդիրներու, քիչ մը աւելի ծանօթութիւն, այդ մի և նոյն եկեղեցականին քարոզութեանց առթիւ, Պարիարքարանի և Ոստիկանութեան իրաւասութեանց վտանգաւոր բախումի յառաջ բերել ուզեց, ո՛ գիտէ ի՛նչ դիտմամբ,—դանդաղելով ոստիկանութեան իւր շրջանակին մէջ կատարած մէկ քննութենէն, որ ելք չէ ունեցած։ Կարծես թէ Կ. Պոլսոյ Հայք Ափրիկէի խորերը կոբսուած դաղթականութիւն մը լինէին, որ երբեք քարոզիչ չէ տեսած։ Կարծես թէ Կ. Պոլսեցիք ա՛յլապէս հոգեշունչ և պերճախօս քարոզիչներ չեն ունեցած։ Եթէ չտեսութիւն չկայ գործին մէջ, պէտք է ենթադրենք թէ չտեսութենէ աւելի մեղապարտ բան մը կայ հոն։

Եւ ո՞րն է այն «ճշմարիտ հայ եկեղեցականն», որ իւր խնդրով և առաւելապէս իւր անձին խնդրով ա՛յս աստիճան Ազգն յուզելու և քաղաքական բանախօսութեան մը չափ կիրքերը յուզելու իւր «հոգեւոր» քարոզութեամբքիրքեր և հոգիներ ասնջելու մէջ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կամ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան ո՛և է շահ մը կը տեսնէ։ Պէտք չէ՞ միթէ որ լինքն իսկ ի կարգ ածէ իւր չափազանց եռանդուն պաշտպաններն, եթէ ոչքա չեն կարող խոհեմութեան խորհուրդներ տալ իրեն։ Բայց ամեն պարագայի մէջ, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր անկ է իւր բարձր պաշտօնին բովանդակ իրաւասութեամբ կոխել նժարին մէջ, զայն հակեցնելու համար ազգային-եկեղեցական խաղաղութեան ու կարգապահութեան կողմը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒՈՑ ԹԱԳՈՒՀԵՍՆ

Սպանիոյ Թագուհին Մատրիտ Սան-Սեպաստիէն գնաց, ֆրանսական սահմանագլխին մօտ։ Վիքթորիա Թագուհին ալ հոն գնաց Պիառիթէ։ Երկուց Թագուհեաց տեսակցութիւնը շատ սիրալիր եղաւ։ Բանիցս ողջագուրեցին զիրար։ Տեղական ժողովուրդը շատ սիրալիր ընդունելութիւն ըրաւ երկու վեհափառ այրիներուն։ Սոքա առանձին ճաշեցին և երկարօրէն խօսակցեցան։ Յետոյ դիտեցին տեղացի պաւք ժողովրդեան բնիկ պարերը։ Շատ մը երեւելի Անդլիացիներ իրենց ընտանեօք և շատ մը Սպանիացիներ այս առթիւ Սան-Սեպաստիէն եկած էին։ Քաղաքապետութիւնը Վիքթորիա Թագուհւոյն նուիրեց ճոխ ալբոմ մը շքեղակայ գեղեցիկ երկրին տեսարանները պարունակող։ Քրիստինէ խնամակալ Թագուհին ալ Պէսթրիս իշխանուհւոյն տուաւ Մադրիտ-Լուիզ պատուանշանին մեծ ժապաւէնն։ Երեկոյին Անդլիոյ Թագուհին մեկնեցաւ, և իւր տոխմանց հակառակ, Սպանիոյ Թագուհին իրեն ուղեկցեցաւ մինչեւ սահմանագլուխ։ Անդլիոյ Թագուհին վերստին մի քանի անգամ համբուրեց զիրիստինէ Թագուհին, և երկուքին ալ աչքերն արտասուօք լեցան։ Զիրար տեսնելով, իրենց սուգերն յիշած էին։ Այս տեսակցութեան ո՛և է քաղաքական նշանակութիւն չընծայուիր։

ՊՈՒԼԱՆԺԷԱԿԱՆԵՐ ԵՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ, 21 մարտ.— Կ'ըսուի թէ ընդհանուր դատախազն երեքշաբթի պիտի խնդրէ Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան դէմ բացուած դատին յետաձգումը, քննութիւնն ամբողջացնելու համար։ Նոյն օրն Երեսփ. Ժողովը պիտի վիճաբանի Պուլանժէ զօրավարին և ուրիշ մի քանի Երեսփոխանաց դատի ենթարկման առաջարկին վրայ։ Կը կարծուի թէ Երեսփոխանութիւնը պիտի քուէարկէ խնդրուած արտօնութիւնն և անմիջապէս պիտի ձերբակալուին զօրավարն և համախոհք։—Մերակոյսն այսօր աւարտեց վիճաբանութիւնը կառավարական առաջարկին վրայ, որով Մերակոյսն իբրեւ Դերագոյն Դատաւոր կը կազմակերպի՝ պետութեան ապահովութեան դէմ դաւաճանութիւնները դատելու։ Սոյն ծրագրոյ ամբողջութիւնն 73ի դէմ երկու հարիւր եօթն ձայնիւ քուէարկեցաւ։ Միապետական Պ. Պիւֆէյ յայտարարեց թէ ինք չի քուէարկեր, որովհետեւ այս ծրագիր բնաւ երաշխաւորութիւն չի տար ամբաստանելոց։ Նոյն ծրագիր վաղը պիտի ներկայացուի Երեսփ. Ժողովոյն։ — Լրագիրք կ'ըսեն թէ կառավարութիւնը կը փութացնէ սոյն ծրագրոյ քուէարկումն՝ ըստ կարի չուտ Մերակոյսի նորակազմ Ատենին առջեւ ի դատ քաշելու համար զՊ. Պուլանժէ և իւր կուսակիցներ։—Կ'ըսուի նաեւ թէ Պուլանժէական մամնախմբոց ագամք դատի պիտի քաշուին՝ իբրեւ պետութեան ապահովութեան դէմ դաւաճանող։

—Փարիզ, 29 մարտ.— Պուլանժէական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ երեսփոխան Պ. Բլէմանսօ, Պ. Պովիէ Լաֆիէէ և Պ. Առէն երէկ ներքին գործոց նախարարին երթալով, Պուլանժէ զօրավարին ձերբակալումը պահանջած են։

—Փարիզ, 30.—Լրագիրք կը պնդեն թէ Զօր. Պուլանժէ դատի պիտի ենթարկի։ Բայց սա հաւանեցաւ ապրիլ 6ին նախագահել 2,000 անձանց հացկերոյթի մը ի Պելվիլ (Փարիզ)։ Զօրավարն ըսաւ խմբագրի մը թէ օրինաւորութենէ չէ շեղած և չի հաւատար դատի ենթարկուելուն։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Միլան թագաւորին բացակայութեան միջոցին, բուռն բանակռիւ մը տեղի ունեցաւ նախարարաց խորհրդին մէջ, խնամակալ Փրոթիչ զօրավարին եւ ներքին գործոց նախարար Պ. Թավչանովիչի միջեւ։ Փրոթիչ զօրավար Միլան թագաւորին վերջին վարչութեան մէջ պատերազմական նախարարն էր, որ Վիսպարն զրկուած էր Ալէքսանդր գահաժառանգը մօրը դիրկն խլելով բերելու համար, պաշտօն մը զոր յաջողապէս ի գլուխ հանեց։ Զօր. Փրոթիչ Խնամակալութեան մէջ Միլան թագաւորին անձնական դաղափարաց ու կամաց ներկայացուցիչն է, և նախարարաց խորհրդէն խնդրեց Նաթալի թագուհւոյն քով զրկուած Պ. Վասիլեւիչի անմիջական վերադարձը։ Սորա պաշտօնն էր համոզել Նաթալի թագուհին իւր ի Սերպիա վերադարձն յայտարարելու։ բայց կ'երեւի թէ Նաթալի պատասխաներ է թէ չատ չի կրնար յետաձգել իւր վերադարձ, և Պ. Վասիլեւիչ առ այս համամիտ գտնուեր է։ Զօր. Փրոթիչ պնդեց թէ թագուհւոյն վերադարձը նախատեսնք մ'է նախորդ թագաւորին համար։ Պ. Թավչանովիչ պատասխանեց թէ Միլան Ա. իւր հրաժարմամբ՝ իւր իրաւունքներէն ձեռք քաշած է, և կարելի չէ թոյլատրել որ դաղտնի և անպատասխանատու ազդեցութիւն մ'ի դործ դրուի Տէրութեան գործոց վրայ, եւ մինչեւ իսկ եթէ Միլան Առաջին դահուն վրայ դտնուէր, արմատական կուսակցութիւնը չէր ընդուներ թագուհւոյն աքսորման վաւերականութիւնն, և նորա Սերպիա վերադարձն անհրաժեշտ պայման պիտի ընէր թագաւորին դահու վրայ մնալուն։ Պ. Թավչանովիչ յարեց թէ կը հաւնայ ժամանակ մը յետաձգել թագուհւոյն վերադարձը, դործերը չդահավիժելու համար, բայց յանուն իւր պաշտօնակցաց կը մերժէ այնպիսի խոստում մը տալ որ թագուհւոյն քմահաճ աքսորման վաւերացումը լինի։

Զօր. Փրոթիչ պնդեց, ի մէջ բերելով նախորդ թագաւորին փափաքն, և անոր կամքն յարգելու պատշաճութիւնը։ Պ. Թավչանովիչ պատասխանեց. «Դուք այլ եւս ի Վիսպարն չէք։» Պ. Ռիսթիչ չմիջամտեց այս վիճաբանութեան, այլ իբրեւ նախագահ ուրիշ խնդիր մը դրաւ սեղանին վրայ։

ԼԻԽԻՏԵՆՇՏԱՅՆԻԿ

Հոլլանտիոյ թագաւորը հոգեվարքի մէջ է։ Նախարարաց խորհուրդն յայտարարեց Խորհրդարանին մէջ թէ Ն. Վեհափառութիւն այլ եւս չի կրնար վարել Տէրութեան գործերն, և հետեւապէս Խնամակալութիւն մը կազմելու համար Պետական Խորհրդոյ Ցայտարարութեան կը սպասուի։—Նաստուի Ամոլի դուքսն անցեալ չորեքշաբթի Վիեննայէ մեկնեցաւ՝ Լիւքսեմպուրգի խնամակալութիւնն ստանձնելու, ըստ որում Ն. Վեհափառութեան մահէն յետոյ Լիւքսեմպուրգի վեհապետութիւնը դքսին պիտի անցնի։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ

Աւստրիոյ կայսրուհին, որ արդէն հիւանդ էր երբ տեղի ունեցաւ իւր որդւոյն ինքնասպանութիւնն, այժմ շատ ծանր վիճակի մէջ կը գտնուի։ Իւր մայր, 81 տարեկան, հոգեվարք է, բայց այս գոյժ կը աքօղուի կայսրուհիէն, նորա ջղային տագնապներն աւելի եւս չսասկայնելու համար։

ՈԳՈՂՄԱՒՈՒՆՔ

Կալիչիոյ և Հունգարիոյ գեները յորդեցան, եղանակիս սաստիկ անձրեւներուն պատճառաւ, և նորէն կը վախցուի թէ Սէկէտին և ուրիշ քաղաքներ պիտի ողողին։

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Վանովսքի զօրավար այս օրերս Պուխարայի Խանին դեսպաններն ընդունելով, յանձնեց Սպիտակ Արծուի ականակուռ պատուանշանը, զոր Զարը կը նուիրէ Խանին։ Դեսպաններն ևս բարձր պատուանշաններ ստացան։

ՄԱՐՈՔ

Թանձէրէ կը ծանուցուի թէ Մարոքի մէջ նոր խնդիր մ'երեւան եկած է, ի մէջ քինէզ այս օրերս չորս Եւրոպացիներու սպանման պատճառաւ։

ԲՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ

Մարտ 26ին ի Լիոն տեղի ունեցաւ Բրիտի Լիոնէի բաժնետերաց ընդհանուր ժողովն, որ ընդունեց տնօրէն խորհրդին տեղեկագիրն, որով 1888 տարւոյ համար 25 ֆր. շահաբաժին կը տրուի։

—) 29 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵՔԻ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

Մինչդեռ Ֆէրնանտ կը խօսէր, հիւանդն իր պլշուցեալ խոշոր աչքերով, իր կիսաբաց բերանով կարծես կը շնչէր անոր շրթներէն ելնող մէն մի բառն, և այդ ձայն անմիջական ներգործութիւնը կ'ունենար իր վրայ. իւրաքանչիւր խօսք, անոր սրտին մինչեւ խորը թափանցելով, կը թուէր ջլատել անդ ազիտաւոր սկզբունք մը։ Զիղերը, կարծես հրաշլուք թուլցած, իր պլիսուած մարմնոյն կը պարգեւէին մաս մը անոնց նախկին մեղկութենէն։ Ճնշուած թոքերը կ'ընդարձակուէին և աւելի մաքուր օդով մը լցուած կ'երեւէին։

Թպիտ մը անցաւ շրթանցը վրայէն, դեռ քաղցր և մելամաղձիկ, այլ վերջապէս առաջին ժպիտը զոր կ'ունենար երկար ժամանակէ հետէ։

Փոքձեց խօսիլ. այս անգամ, իր յուզումն էր և ո՛չ թէ տարութիւնն որ արգիլեց զինքը խօսելէ։

Տոքթորն, աքանչացած այս տագնապին վրայ որ փրկարար ազդեցութիւնը գուշակած էր, նշանով մը պատուիրեց այս տեսարանին ներկայ եղող անձանց՝ խոհեմութեամբ շարժիլ։

—Տղա՛ս, ըսաւ տիկին տը Պառթէլ Մօռիսի վրայ ծռելով, Բլօթիլտ և ես գիտնք ամէն բան հասկնալ, ամէն բանի ներել։

—Մօռի՛ս, յարեց Բլօթիլտ, ձեր մօրը ըսածը լսեցիք, այնպէս չէ՞։

Ֆէրնանտ ձայն չհանեց, խորունկ հառաչ մը միայն արձակեց։

Դալով հիւանդին, այնքան խռովեալ էր նա որ չէր կրնար յստակ դաղափարներ ունենալ, բացատրութիւններ առնուլ, տարակոյսով, զարմացմամբ և ուրախութեամբ լի ակնարկներն յաջորդաբար ուղղելով երեք կանանց վրայ որք յոտին կանգնած էին իր շուրջը, մէկ ձեռքը մօրը կարկառեց, մէկ ձեռքը Բլօթիլտի, և մինչեւ երկու կոնայք իր վրայ կը հակէին, Ֆէրնանտի հետ այնպիսի ակնարկ մը փոխանակեց որուն մէջ Ֆէրնանտ միայն կրնար կարդալ։

Տոքթորն, ինչպէս կ'երեւակայուի, իրր անտարբեր հանդիսատես մը ներկայ գըտնուած չէր այս տեսարանին զոր ինք յառաջ բերած էր։ Ընդհակառակն, ուշի ուշով դիտած էր հիւանդին կրած բոլոր տպաւորութիւններն և տեսնելով որ նըպաստաւոր կանխատեսութիւններ կը թոյլատրեն անոնք, ուզեց ինք տալ կացութեան ուղղութիւնը։

—Օ՛ն, տիկիններ, ըսաւ տեսակ մը յարգալիր իշխանութեամբ միջամտելով, Մօռիսը չյոգնեցուցնենք. հանգստեան պէտք ունի։ Առանձին պիտի թողուք զինքը և ճաշէն յետոյ, պիտի վերադառնաք քիչ մը նուագել զինքը զուարճացնելու համար։

Տարտամ մտահոգութիւն մը նկարուեցաւ յայնժամ հիւանդին դէմքին վրայ, այր ազդրարկու աչքերը Ֆէրնանտի վրայ յառեցան. սակայն, անուղղակի կերպով զինքն ապահովելու համար, բժիշկն յարեց, խօսքը տիկին տը Պառթէլի ուղղելով եւ Ֆէրնանտը ցոյց տալով։

—Տիկին պառոնուհին կը հրամայէ որ տիկինը իրեն յատկացեալ խուցն առաջնորդէն։

—Ինչպէ՞ս, գոչեց Մօռիս չկարենալով զսպել ուրախութեան այս ճիչը։

—Այո՛, ըսաւ տոքթորն անփոյթ ձեւով մը, տիկինը եկած է մի քանի օր անցունել դղեկին մէջ։

Զարմացման եւ ուրախութեան ժպիտ մը լուսաւորեց հիւանդին դիմագծերը, և տոքթորը շարունակեց հանդիսաւոր ձայն մը կեղծելով.

—Բանի որ ուղղութիւնն լինճ յանձնուած է, հարկ է որ ամէն ոք հնազանդի ինձ։ Արդէն մեծ բան մը չէ հրահանգս. երկու ժամու հանգիստ կը խնդրեմ ձեզմէ։

Եւ կանխաւ պատրաստեալ դեղջուր մը առնելով եւ Ֆէրնանտի կարկառելով զայն.

—Տիկի՛ն, ըսաւ, այս դեղը մեր բարեկամին տուէք։ Պատուիրեցէ՛ք որ այլ եւս չչարչարէ ինքզինքն եւ ըսէ՛ք թէ պիտի յանդիմանենք զինքն եթէ հլութեամբ չհամակերպի մեր բոլոր պատուէրներուն։

Ֆէրնանտ առաւ դեղջուրը եւ հիւանդին ներկայացուց զայն, առանց բառ մը արտասանելու. այլ իր ժպիտն այնքան ազդեցութիւն էր, իր նայուածքն այնպիսի քաղցր արտայայտութեամբ մը կը պաղատէր, այնքա՛ն շնորհալի էր իր շարժուածքն որ հիւանդը, բժշկին պատուէրներուն դէմ այդքա՛ն ապստամբած լինելէ յետոյ, խմեց՝ արտեւանունքը փակելով որպէս զի չտեսնէ երազի մը պէս քաղցր եւ անհաւատալի այս իրականութեան հրամայից անհետացումն։ Այս կերպով կրցաւ հաւատալ թէ Ֆէրնանտ իր քովն էր միշտ, եւ այս հեշտ մտածմամբ օրօրեալ, չյամենցաւ թմբրելէ։ Երեք կանայք ապահով ըլլալնուն պէս որ Մօռիս կը քնանար, իրենց ոտից ծայրերովն հեռացան և դուրս ելան հիւանդին խուցէն։

Տիկին տը Պառթէլ այնքա՛ն երջանիկ էր այս տեսակցութեան յաջողութեան վրայ որ ի սկզբան իր երախտագիտութիւնն յայտնեց առ Ֆէրնանտ այնպիսի եղանակաւ մը որ իր մտադրած սահմանը կ'անցնէր. սակայն պառոնուհին, ինչպէս տեսնուեցաւ, առաջին շարժմանն հետեւողկին մըն էր և երբ այդ շարժումը սրտէն կուգար, գրեթէ միշտ շատ հեռուն կ'առաջնորդէր զինքը։

—Ա՛հ, տիկի՛ն, ըսաւ դուրս ելնելով, որքա՛ն բարի էք որ եկաք յոյս և կեանք պարգեւելու ամէնուս։ Բայց կ'ըմբռնէք թէ յանկարծական կերպով չէք կրնար բաժնուիլ մեզմէ։ Չէք կրնար, և պէտք չէ որ ընէք։ Գիտենք թէ զոհողութիւն մըն է զոր կ'ընէք, բաժնուելով Բարիզէն և անոր զբօսանքներէն։ այլ մեր խնամքն ու հոգածութիւնը պիտի կրնան դէթ ցոյց տալ ձեզ թէ կը գնահատենք ձեր վեհանձնութիւնը։

Ի յարգանս Մօռիսի կնոջ որուն ներկայութիւնը կարծես անդադար կը մոռնար պառոնուհին, Ֆէրնանտ քանի մը բառ թոթովեց։ Բլօթիլտ զգաց անոր չուարումն եւ ըմբռնեց անոր զգուշութիւնը։ Երբ հասաւ օտարուհւոյն յատկացեալ խուցին դուռը.

—Մօրս կը ձայնակցիմ, տիկին, ըսաւ. շնորհեցէ՛ք մեզ ի՞նչ որ կը խնդրենք եւ մեր երախտագիտութիւնը, հաւատացէ՛ք, պիտի հաւատարի ձեր մեզ մատուցանելիք ծառայութեան։

—Ձեր տրամադրութեան ներքեւ եմ, տիկի՛ն, ըսաւ Ֆէրնանտ. այլ եւս կամք չունիմ. ըստ կամս գործածեցէ՛ք զիս։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ Բլօթիլտ շնորհալի եւ միամիտ ձեւով մը Ֆէրնանտի ձեռքը բռնելով։

Այլ սարսուռ մը ունեցաւ զգալով որ այդ ձեռքը պաղած էր։

—Ո՜հ, Տէր Աստուա՛ծ, տիկի՛ն, գոչեց, ի՞նչ ունիք։

—Ոչինչ, ըսաւ Ֆէրնանտ, եւ ինձ համար չէ որ երկիւղ զգալու էք, ինձմով չէ որ պէտք է զբաղիք։ Սակաւիկ մի հանգիստ եւ մենութիւն պիտի փարատեն ակամայ յուզումն մը որուն համար ներումն կը խնդրեմ խոնարհաբար։

—Բայց տարակոյս չկայ թէ՞ յուզուած էք, գոչեց տիկին տը Պառթէլ իր տխրաբան թեթեւութեամբ։ Խեղճ տղան այնքա՛ն կը սիրէ զձեզ որ զարմանալու բան չիկայ որ դուք ալ ձեր կողմէ սիրէք զինքը։ արդէն, բաւական է տեսնել զձեզ ամէն տալ ձեզ թէ կը գնահատենք ձեր վեհանձնութիւնը։

Ի յարգանս Մօռիսի կնոջ որուն ներկայութիւնը կարծես անդադար կը մոռնար պառոնուհին, Ֆէրնանտ քանի մը բառ թոթովեց։ Բլօթիլտ զգաց անոր չուարումն եւ ըմբռնեց անոր զգուշութիւնը։ Երբ հասաւ օտարուհւոյն յատկացեալ խուցին դուռը.

—Մօրս կը ձայնակցիմ, տիկին, ըսաւ. շնորհեցէ՛ք մեզ ի՞նչ որ կը խնդրենք եւ մեր երախտագիտութիւնը, հաւատացէ՛ք, պիտի հաւատարի ձեր մեզ մատուցանելիք ծառայութեան։

—Ձեր տրամադրութեան ներքեւ եմ, տիկի՛ն, ըսաւ Ֆէրնանտ. այլ եւս կամք չունիմ. ըստ կամս գործածեցէ՛ք զիս։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ Բլօթիլտ շնորհալի եւ միամիտ ձեւով մը Ֆէրնանտի ձեռքը բռնելով։

Այլ սարսուռ մը ունեցաւ զգալով որ այդ ձեռքը պաղած էր։

—Ո՜հ, Տէր Աստուա՛ծ, տիկի՛ն, գոչեց, ի՞նչ ունիք։

—Ոչինչ, ըսաւ Ֆէրնանտ, եւ ինձ համար չէ որ երկիւղ զգալու էք, ինձմով չէ որ պէտք է զբաղիք։ Սակաւիկ մի հանգիստ եւ մենութիւն պիտի փարատեն ակամայ յուզումն մը որուն համար ներումն կը խնդրեմ խոնարհաբար։

—Բայց տարակոյս չկայ թէ՞ յուզուած էք, գոչեց տիկին տը Պառթէլ իր տխրաբան թեթեւութեամբ։ Խեղճ տղան այնքա՛ն կը սիրէ զձեզ որ զարմանալու բան չիկայ որ դուք ալ ձեր կողմէ սիրէք զինքը։ արդէն, բաւական է տեսնել զձեզ ամէն տալ ձեզ թէ կը գնահատենք ձեր վեհանձնութիւնը։

Ի յարգանս Մօռիսի կնոջ որուն ներկայութիւնը կարծես անդադար կը մոռնար պառոնուհին, Ֆէրնանտ քանի մը բառ թոթովեց։ Բլօթիլտ զգաց անոր չուարումն եւ ըմբռնեց անոր զգուշութիւնը։ Երբ հասաւ օտարուհւոյն յատկացեալ խուցին դուռը.

—Մօրս կը ձայնակցիմ, տիկին, ըսաւ. շնորհեցէ՛ք մեզ ի՞նչ որ կը խնդրենք եւ մեր երախտագիտութիւնը, հաւատացէ՛ք, պիտի հաւատարի ձեր մեզ մատուցանելիք ծառայութեան։

—Ձեր տրամադրութեան ներքեւ եմ, տիկի՛ն, ըսաւ Ֆէրնանտ. այլ եւս կամք չունիմ. ըստ կամս գործածեցէ՛ք զիս։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ Բլօթիլտ շնորհալի եւ միամիտ ձեւով մը Ֆէրնանտի ձեռքը բռնելով։

Այլ սարսուռ մը ունեցաւ զգալով որ այդ ձեռքը պաղած էր։

—Ո՜հ, Տէր Ա

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Մարտ 26ին, Ռումանիոյ թագաւորութեան հռչակման (1881) տարեդարձին օրը, կարող թագաւորին եղբօրորդին, Հէնձողլերնեան Ֆերտինանտ իշխան, Ռումանիոյ գահաժառանգ հռչակեցաւ յատուկ հանդէսով մը։ Ֆերտինանտ իշխան Գերմանիոյ մէջ զինուորական ուսումնէն ետարտած է, և այսուհետեւ Ռումանիոյ մէջ պիտի բնակի։

Ռուման կառավարութիւնն ի վաճառ հանեց 32 միլիոն ֆր.ի անուանական արժէք ունեցող արծաթ դրամոց կոյտ մը, որ 40 առ. 100 համեմատութեամբ երաշխաւորութիւնն էր հրապարակին վրայ գտնուող 80 միլիոն ֆր.ի թղթադրամին։ Արծաթին յարգը շատ կոտրած է, և Ռումանիա որոշած լինելով ոսկեդրամն ևեթ օրինական դրամ ճանչել այսուհետեւ, միւսեալ արծաթ դրամք ոսկւոյ պիտի վերածէին, և թղթադրամին երաշխաւորութիւնն ալ ոսկեդրամ պիտի լինի։ Որովհետեւ 32 միլիոն արծաթ ֆր. չարժէր 32 միլիոն ֆր.ի ոսկեդրամ, տարբերութիւնը պիտի հայթայթուի ոսկեդրամ վճարելի արժեթուղթ հանելով, որուն տոկոս մը տալով Ռումանիոյ գանձը նուազ ծախս բեռ մը պիտի կրէ, քան այժմեան թղթադրամին անկումէն կրած վնասը։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐԿԱԾ

Ճինեվրայի մեծագոյն սեղանաւորական միջնորդներէն մին, Պ. Քոնեռա., որ պղինձի և Քոնթռուսի թղթոց անկումէն մեծ գնասներ կրած էր, մարտ 28 ի երեկոյն ինքնասպան եղաւ։ Կ'ըսուի թէ մեծաքանակ բաց պարտք ունի։

ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Այս առաւօտեան սուրհանդակաւ առնուած լրագիրք զրոյց մը կը յիշեն թէ «Ֆրանսայի հարաւային կողմը», կոմս Հոյոս, հանգուցեալ Ռուսլէի իշխանի մտերիմը, մենամարտով սպաննած է զկոմս Հանրի Պալթազի, հօրեղբայր հանգուցեալ Օր. Մաի Վէձէրայի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Պէյքոզի գերեզմանատան խնդրոյն առթիւ թագրիր մը գրելով Քաղաքապետութեան՝ խնդրած է հարկեղծն ի գործ դնել։

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի օր ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Քաղաքական ժողովն եւս վաղն ի նիստ պիտի գումարի նոյն խորհրդարանին մէջ։

Կը յիշուի թէ Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն, ըստ որոշման կրօնական ժողովոյ, քահանայ մը ղրկած էր ի Կորնթոս։ Յիշեալ քահանայն նամակ մ'ուղղելով Գեր. Փոխանորդ Հօր յայտնած է թէ Կորընթոս գտնուող պանդուխտ ազգայինք ցրուած են և թէ ինք Բագրատ քաղաքը պիտի երթայ անդ գտնուող պանդուխտ ազգայիններն հովուելու համար և անտի մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

Ազգային ժողովոյ յառաջիկայ նիստը ո՛չ թէ մայիս 21 ին պիտի գումարուի, որպէս սիալմամբ ծանուցած էինք շաբաթ օրը, այլ ապրիլ 21 ի ուրբաթը։

Կը հաղորդուի մեզ թէ Ասիական Ընկերութեան Լսարանի հասոյթն եղած է 150 ոսկի։

Սկիւտարի Նոր-Թաղէն խմբագրութեանս ուղղուած քանի մը նամակներ ցաւ կը յայտնեն թաղին մէջ կարգ մ. անձանց կողմանէ Թաղական Խորհրդոյ ատենապետ Մեծ. Միհրան էֆ. Սէքեանի դէմ եղած անիրաւ չարախօսութեանց համար։ Միհրան էֆէնտի միշտ մեծ տնտեսութեամբ եւ հոգածութեամբ վարած է թաղին գործերը, մեծ ջանքեր ունեցած է եկեղեցւոյն շինութեան և կարգապահութեան մէջ, նաև թաղին ապառելի ժամանակներու մէջ մեծ ճիգեր ցոյց տուած է։ Առ այս կը վկայեն բոլոր թաղեցիներն, ինչպէս և այն ազգային շրջանակներն յորս գործ ունեցած է Միհրան էֆէնտի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տեղական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Մայր եկեղեցւոյ Թաղային Սնտուկի միաձայն մատակարարութեան հաշուեցոյցն, որ կ'սկսի 1888 յունվար 1 է և կը յանգի մինչ ցվերջ դեկտեմբերի նոյն տարւոյ ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և նորա յար և նման օրինակն եկեղեցւոյ բակն կախուած է ի տես Թաղեցւոց։

Տնտեսական Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղի Պատուարժան ազգայնոց, որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք եթէ ունին, Թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրանալն յետոյ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

20 *մարտ* 1889

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Փոխանորդաբան՝ Ազգային Պատրիարքարան

Բնիկ Բարբերդցի Բէշիլեան Ճիրվէնի Մ. Մկրտչի որդի ոսկերիչ Մ. Յովհաննէս անուն ազգային մը երկու և կէս տարիէ ի վեր անյայտ եղած է Հայրենիքէն և ո՛ւր, ողջ կամ մեռած լինելն անծանօթ է։

Յիշեալն՝ երեսուն տարեկան է, հասակը՝ միջակ, դէմքն՝ նիհար և թխորակ։ իսկ յօնքերն, աչքերն ու պիխերն՝ սեւ։

Կը յանձնարարուի Արդոյ Ազգայնոց, որ՝ եթէ յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալուն մասին երբէք որ և է տեղեկութիւն ունին, բարեհաճին ծանուցանել Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն։

17 *մարտ* 1889

Պատրիարքարան Հայոց

Կ. Պոլիս

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐՆ

Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ ժամ 5ին Բերա Օթել տ'Անկլեթէռ գնաց և այցելութիւն տուաւ Միլան թագաւորին։

Անգլիական դեսպան Սրբ. Ռ. Հուսդեւս երէկ նոյն Օթելը գնաց և այցելութիւն տուաւ Սերպիոյ հրաժարեալ թագաւորին։

Կիրակի օրը մինչեւ իրիկուն դեսպանական մարմնոյ ներկայացուցիչք և ամէն ազգէ պաշտօնական երեւելիք Օթել տ'Անկլեթէռ երթալով ստորագրեցին այցելուաց յատուկ տումարի մը մէջ։ Միլան թագաւորը շատ քիչ այցելուներ կ'ընդունի։

* * *

Միլան թագաւորն Օրթոտոքս լինելով, Ցունաց Ամեն. Պատրիարքին կողմէ յատուկ պաշտօնեայ մը նախընթաց օր Օթել տ'Անկլեթէռ գնաց և յանուն Ն. Սրբազնութեան բարի դալուստ մաղթեց Միլան թագաւորին։ Ֆէնէրի Պատրիարքարանի ներկայացուցիչն ընդունուեցաւ դեսպան Պ. Նովաքովիչի կողմէ։

* * *

Երէկ ժամ 8 ին Միլան թագաւորը պալատական կառքերով և ընկերակցութեամբ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ փաշայի, մասնաւոր քարտուղար Պ. Միլիչովիչի, թիկնապահ Պ. Բաճիչի և այլոց Ցոլմա Պաղչէ իջնելով պալատն այցելեց և յետոյ յատուկ շրջեմակներով նոյն անձանց ընկերակցութեամբ Վոսֆորի մէջ պտոյտ մ'կատարեց մինչեւ Պէշիկթաշէրէ։ Երեկոյին Միլան թագաւորը Տոլմա Պաղչէ ելաւ և անտի պալատական կառքերով Օթել տ'Անկլեթէռ գնաց Տօլմա Պաղչէի ճամբով։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԵՐ

Պերլինի ձէվպէլ դաւառակին դայմագամ անուանուեցաւ Պիդա դաւառակին նախորդ դայմագամ Մահմուտ պէյ։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՆ

Սերպիական կառավարութիւնը Թէֆէզ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Հանրային Պարտուց Վարչութեան նախորդ ընդհանուր քննիչ Ալի պէյի։ Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

— —

ԱՏԱՆԵՑԻ ԵՒ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼՔ

Ատանայի և Տիգրանակերտի կուսակալք, որք միմեանց յաջորդած են, հրաման ստացած են անմիջապէս իրենց նոր պաշտօնատեղիներն ուղեւորիլ։

— —

Բ. ԴՈՒՌՈՆ ԵՒ Պ. ՏԸ ՀԻՐՇ

Ելմտական նախարարը ծանուցած է Օսմ. կայս. Պանքային թէ Պառոն տը Հիրշի կողմէ յանձնուած դրամին մէկ մասը փոխանակադրով պիտի ընտանայ և մէկ մասը ձոյլ ոսկիով։ Պանքան հրամայած է իր Բարիզի Մասնաճիւղին որ Ռուսիոյ Պանքայի ներկայացուցչին վճարէ հինգ ու կէս միլիոն ֆրանք՝ ի հաշիւ պատերազմական տուգանաց։ Այս գումար պիտի հաշուուի օսմ. ոսկին 22.55 ֆրանքի հաշուով, այնպէս որ 5,500,000 ֆրանքին փոխարէն կայս. կառավարութիւնը կը վճարէ 243,458.75 օսմ. ոսկի։

Պ. տը Հիրշ տուած գումարին միջոցաւ կայս. կառավարութիւնը վճարած է նաեւ 90,000 ոսկի Քրիւբի եւ 30,000 ոսկի Մավրէրի զինագործարանէն։

— —

ՀԱՐՍԱՆԻՔ ԿԱՑՍԵՐԱԶՈՒՆ ԻՇԽԱՆՈՒՀԵԱՑ

Ինչպէս երէկ ծանուցուեցաւ, կայսերազուն իշխանուհւոյ Բարձր. Սալիհա, Նազիմէ, Զէքիյէ և Լամա Սուլթանուհիներու հարսանեկան հանդէսներն այս շաբթու կը կատարուին և այս առթիւ այսօրուընէ սկսեալ հացկերոյթներ պիտի տրուին ի կայս. պալատ։

Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտին, Պետական Խորհրդոյ անդամ Շէրիֆ Ապտուլլահ ու Սէյտ Ֆազլլ փաշաներն և պաշտօնի վրայ գտնուող ու անպաշտօն Բուռլիի և Անատօլուի Գաղաղկերք այսօր ժամ 6ին կայս. պալատ պիտի հրաւիրուին և իրենց շնորհաւորութիւնները կատարէն։ Մարդարէի ծննդեան դրօշի ընթերցումը լսելէ յետոյ ներկայ պիտի գտնուին ի պատիւ իրենց տրուելիք հացկերոյթի մը։ Այս իրիկուն Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, նախորդ ուրբաթի եղարքոսը, նախարարք, վեզիրք, միւշիրք և այլ բարձրատիճան անձինք, վաղն իրիկուն օտար դեսպանք և օսմանեան ծառայութեան մէջ գտնուող օտարազգի քաղաքային ու զինուորական բարձրատիճան պաշտօնատարք։ իսկ հինգշաբթի իրիկուն նոր փեսայք կայս. պալատան մէջ ներկայ պիտի գտնուին փառաւոր հացկերոյթներու։

— —

ԺԱՄԱՆԱՄՈՒՆԵՐ ԵՒ ՄԵՆՆՄՈՒՆԵՐ

Մոսկուայի քաղաքապետութեան խորհրդական Վլասիմիր Տոկորուքի իշխանն երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Սեվաստոպոլէն եկող ռուսական շոգենաւով։

—Դերմանական դեսպան Պ. Բատովիճ իւր աղջկան հետ երէկ Պիրէան ուղեւորեցաւ։

Նոյնպէս երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս իտալական դեսպան Պառոն Պլան որ արձակուրդով փարիզ կուգնուրի։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՈՆ

Աւստրիական, ֆրանսական և պարսկական դեսպանք երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի հետ։

— —

ՀԱՆԳՈՒՑ ՇԱՀԱԴՈՐԾՈՒՄ

Ուրբաթ ամիս առաջ, երբ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա Ելմտական Նախարար էր, Պուլկար-Ցոզի պղնձի հանքայ շահագործման մենաշնորհը յանձնուած էր դրամատերաց խմբի մը որ կը բաղկանար Անտոն էֆ. Ազարեանէ, Պ. Բօրօնիօֆ և Պ. Զարիֆիվ։ Կառավարութիւնն այն ժամանակ դրամի պէտք ունենալով, Բրիւքի և Մավրէրի պահանջից վճարման համար, տարեսկզբանէ 120,000 օսմ. ոսկւոյ փոխառութիւն մը ըրին կայս. Դանձուն, 100ին 9 տոկոսով։ Այս կանխավճար պիտի հաստատուէր այն տասանորդին միջոցաւ զոր յիշեալ հանքի շահագործման պարագային մէջ արտօնատերաց պարտաւոր էին վճարել և յայնժամ փոխառութիւնը 150,000 օսմ. ոսկւոյ պիտի բարձրացուէր։ Սակայն ձեռնհաս ճարտարագէտք այդ հանքը քննելով ստուգեցին թէ կարծրուածին չափ արգիւնք չէր խոստանար այն և հետեւարար արտօնատերաց հրաժարելով իրենց շահագործման խորհուրդէն, երաշխաւորութեան համար ատանդ թողած գումարներն կորուսին։ Դոյացեալ համաձայնութեան մէջ այնպէս որոշուած էր որ, այսպիսի պարագայի մը, 120,000 օսմ. ոսկւոյ փոխառութիւնը պիտի հաստատուի վեց ամսուան մէջ։ Սակայն Մալիկէն վիճակը չներելով այդ կերպ հաստատում մը ընել, երկար բանակցութիւններէ յետոյ համաձայնութեան գիր մը ստորագրուեցաւ Ելմտական Նախարարին և դրամատերաց խմբին միջև։

Ըստ այդ համաձայնութեան, Մալիէն յիշեալ փոխառութիւնը պիտի հաստատուցնէ 40,000 ոսկւոյ առաջին կանխիկ վճարումով մը և յետոյ մասական վճարումներով, երեք ստիճանի բաժնուած, որոյ միջինը 2500 ոսկի է։ Դրամատերաց խումբն Ելմտական Նախարարութեան գիւրութիւն մը ընծայելու համար, յօժարած է իր ստանալիք 9 առ 100 տոկոսը 6 ուկէս առ 100ի իջեցուցնել, փոխառութեան սկիզբէն հաշուելով։ Այսպէս ուրեմն կայս. Գանձուն համար խնդիր մը եւս կարգադրուած է գոհացուցիչ եղանակաւ։

— —

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ

Պելկրատի օսմանեան դեսպան Զիեա պէյ անցեալ շաբթու չքեղ հացկերոյթ մը տուեր է ի պատիւ Սերբիոյ Աղեքսանդր Ա. թագաւորին։ Բայի թագաւորէն, ներկայ գտնուեր են նաեւ խնամակալք, նախարարապետ Պ. Կրուիչ և օտար դեսպանք։

— —

ՄԱԼԻԷՆ

Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի հոգածութեան շնորհիւ կ. Պոլսոյ օտար դեսպանատնից ոմանց պահանջքներն, ի մասին իրենց հպատակաց, կարգադրուած են և Ելմտական նախարարութիւնն հետզհետէ պիտի զրաղի առկախ մնացած հաշուոց կարգադրութեամբ։

— —

ԱՐԵՒ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԵՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թէեւ որոշուած էր որ կայս. կառավարութեան և Բուսէլիի երկաթուղիները շինող ընկերութեան միջև ծագած անհամաձայնութիւնն եւս իրարարաթաց միջոցաւ կարգադրուի, սակայն նոյն ընկերութեան ներկայացուցիչ Պ. կապլէն առաջարկած է որ նախապէս երկու կողմէ աւանդ թողուն իրարարաթաց կողմէ վճռելի դարձնելու համար։ Ինչպէս կ'ըսուի, Պերլին ուղեւորեցաւ և յառաջիկայ շաբթու վերջին ատ պիտի գայ։ Պ. Լանկի ներկայութիւնն ի Կ. Պոլիս մեծապէս նպաստած է կայս. կառավարութեան և արեւ. երկաթուղեայ ընկերութեան միջև յարաբերութեանց բարւոք վիճակ մը ստանալուն։

—Շաբաթ իրիկուն, Միլան թագաւորին ժամանման առթիւ, հետաքրքրաց խուռն բազմութիւն հաւաքուած էր Սիրքէճիի կայարանին մէջ։ Երբ կառամբին մերձենալն իմացուեցաւ, կայարանին պաշտօնեայք սկսան դուրս հանել բազմութիւնը։ սակայն մարդ մը տոմսակաց վաճառման յատուկ պատուհանին քովի վանդակին յենած, կը մնար անշարժ։ պաշտօնեայք քանիցս անոր եւս ազդարարեցին որ հեռանայ։ սակայն մարդն անտարբեր դիմաց կեցած էր անշարժ, և կարեւորութիւն չէր տար կարծես։ պաշտօնեայք նեղանալով թեւէն բռնեցին դուրս հանելու համար, և ահա մարդը գետին ինկաւ։ Կաթուածահար մեռած է եղեր։

—Պետական Խորհուրդն որոշած էր որ Մախսուսէի շոգենաւք ձրիաբար փոխադրեն այն ուխտաւորներն և ուղեւորներն որոց կարօտ վիճակն հաստատուած է Իտարէի ժողովներու կողմէ տրուած տեղեկագրերով։

Ծովային Նախարարութիւնն, որում հաղորդուած էր նաեւ այս որոշումի, պատասխանած է թէ այդ տեղեկագրերով հարկ պիտի լինի շատ մը մարդեր ձրիաբար փոխադրել, որ անկարելի է Մախսուսէի շոգենաւներուն համար, հետեւաբար աւելի լաւ կը լինի այդ որոշումը սահմանափակելով իւրաքանչիւր նաւամատոյցէն երեք մարդ միայն ձրիաբար փոխադրել։ Արդ այս առաջարկ ընդունուած լինելով, Ներքին գործոց Նախարարութիւնն ըստ այնմ հարկ եղած հրահանգերն ուղղած է ամէն կողմ։

—Մանասերի Ֆաբրը Մանչեսթրն լրագրոյն մէջ կը կարդանք հետեւեալ դէպքն որ տեղի ունեցած է քաղաքէն 7 ժամ հեռու Այա Անասթասիա անուն վանքին մէջ։

Մարտ 9 ին ծխախոտի մէկ քանի մաքսախոյսներ, որք մեծաքանակ փաստեաց ծխախոտ ունէին իրենց հետ, նոյն վանքը կ'երթան գիշերելու համար։ Րէժիի դէտերն, որք այդ մաքսախոյսները կը հալածէին, առաւօտեան դէմ վանքը կը պաշարեն և կը պահանջեն ծխախոտները յանձնելով հարկ եղած տուգանքն եւս վճարել։ Մաքսախոյսք, որք յտից ցգլուխ զինուած էին, կը մերժեն, որով արիւնռուչտ կռիւ մը կը ծագի և դէտերէն երկու հոգի մեռնելով մաքսախոյսերէն մէկ քանիներ կը վիրաւորուին։ Դէպքը քաղաք կը բերեն իրենց սպաննուած ընկերներն որոցմէ մին դաշտնի 17 հարուածներ և միւսն բէվոլվերի վեց հարուածներ ստացած էր։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, ի խնդրոյ դեսպանական մարմնոյն,

ՊԱՌՊ-ՊԼԷՕ

(BARBE-BLEUE)

Վաղը գիշեր ի նպաստ թատրոնին ներքին տնօրէն Պ. Սալայի,

ԼԸ ԲԸԹԻ ՏԻՒՔ

(LE PETIT DUC)

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ԹԷՓԷԼ-ՊԱՇԻՒ

Իտալացի մեծահռչակ ողբերգուն ԼՈՒՆԼԻՍԻՈ ՌՈՍԻ այս գիշեր երկրորդ անգամ ըլլալով պիտի ներկայացունէ ՕԹԷԼԼՕ (Otello)։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 1 ապրիլ

Ընդհանուր փաստաբան Պ. տը Պոռբէօ Բարիզի ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ։

Կառավարութիւնն Երեսփոխանաց ժողովոյն ներկայիս օրինական ծրագիր մը, որ զՄերսիայոյը կը կազմէ դատական բարձրագոյն ատեան այն պարագային ուր դաւաճանութիւն ըլլայ ընդդէմ Պետութեան ապահովութեան։

Լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ նոր Գոնդուտա տ'Էսքոնդը պիտի կազմուի վաղը։

Սգանալի երկրախոյզէն առնուած նամակ մը, որուն թուականն է՝ Սմիւռէյդրի, 4 սեպտեմբեր, կ'ըսէ թէ լաւ է և թէ էմին փաշա ալ լաւ էր երբ բաժնուեցաւ անկից։

ԴՐԱՄԱԳԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Զալաթիա, 21 մարտ

Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	.....	110 5/8
8 »	» » (վճռելիկն)	.....	110 1/4
3 »	Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 90
»	» » (վճռելիկն)	.....	22 97 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ դոց. (Մեաց. Ի. Սէրի		16 31
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	16 32
Բէոպայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելաւ	»	16 37 1/2
կէս օրին	»	16 37

ԻՍԹԻԴՐԱԶՔ ՏԱԽԻԼ

Երէկ երեկոյ		41 19
Այս առաւօտ		40 28
կէս օր		40 28

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՀԻԼԹՊՈՅ

Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	27 30
»	Բ. »	16 5
»	Գ. »	16 07 1/2

ԲԱԺՆԵՑՈՒՄՔ

Օսմիէթէ ժէնէրալ	Ամբ. Լ.		4 22
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	9 4
Պանք տը Փարիզ	»	»	7 20
Սօս. Շանժ է վայէօր	»	»	4 30
Թրամուէյ	»	»	470
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	55
Ոսմանիասոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի		»	108 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ՊՐԼ.	..	100
20 ֆրանքնոց	»	...	87 38
Անգլիական ոսկի	»	...	110 34
Իմպերիալ	»	...	9 10
Քրիսիից	»	...	51 15
Լուսլի թղթադրամ	»	...	8 44
» արծաթ	»	...	77 25
Մեջ. արծաթ. (տարբ)	»	...	168 27
Վեցնոց	»	...	103 30
Հինգնոց	»	...	103 30
Մեթալիք	»	...	102 20
Թասֆիկէ	»	...	7 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 1 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 15 երեկոյ

Անդլ. քոնսոլիտ			98 7/16
Օսմ. »	Սէրի Դ. բացուելքաւ		15 3/8
» »	» գոցուելքաւ		15 1/4
» »	» Ա.	.....	27 1/2
» »	» Բ.	.....	15 7/8
» »	» Գ.	.....	15
Օթոման 1871		.....	90 3/4
Փոխառութիւն 1877		.....	102 3/4
Պանք Օթոման		.....	12
Ռուսական փոխառ. 1873		.....	102 1/4
Եգիպտական միացեալ (ինդիֆիտէ)		.....	90 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիթ)		.....	104 3/4
Տարբ Ոսմանիէ		.....	84 3/4
Օսմանիայ փոխառ. Թօչիլտ)		.....	108
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %		.....	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		.....	25 512

Վիէննա, 1 Ապրիլ, երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	.....	121 30
Օսմանեան երկաթուղի	.....	24 80

Բարիզ, 1 Ապրիլ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	.....	104 50
» » 3 %	.....	85 27 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Գ. բացուելքաւ		15 25
» » » գոցուելքաւ		15 36
» » » Բ.	.....	15 25
» » » Դ.	.....	15 20
Օսմանեան երկաթուղի	.....	55 50
» Լէժիի բաժնեթուղթք	.....	— —
Պանք Օթոման	.....	553 75
Գրէտի Լիոնէ	..... Գ. Կ.	662 50
» Ֆոնսիէ	.....	1288 75
Գոնդուտա տ'Էսքոնդ	.....	116 25
Սուէզիի ջրանցք	.....	2228 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	.....	— —
Իտալական Ռանթի	.....	96 17 1/2
Սպանիական (արտաքին)	.....	75
Եգիպտական միացեալ	.....	453 75
Բրիօրիթէ թիւրք	.....	440
Հելլենական 5 %	.....	450
Զէք Լոնտրայի վրայ	.....	25 24

ԲԱՐԻԶ ԲԱԺԻՆ ՊՈՐՍ

Բարիզ, 1 Ապրիլ ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	.....	85 47 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ	.....	15 40
Եգիպտական	.....	455

ՏՕՔԹԷՕՌ ՏԱՏՈՒՐ

ՎԻԿՏՈՐԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՋՕԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա — կէս օրէն մինչեւ ժամ 9 ը, Պան մարշէի մեծ կիրակի փողոց թիւ 9։

Պոլիս — ժամ 9 1/2 ին, Պահճէ-Գափու մաքսատան դիմացն, Աէնքեան գեղարանը։ Երկուշաբթի Բերա և Տիմգաչլթի Պոլիս աղբատաց ձրի։

6

ԱԶԴ

Բէր-ի՝ շոգենաւը, նաւապետ Մաք Գոնքէյ, Լիվերբուլէն ատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ֆլովէյան շոգենաւը, նաւապետ Մուր, Օտէսայէն ատ հասաւ եւ ընդհուպ Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի։

ԷՏ. ԼԱՆՈՆԴԷՆ

Գործակալ Բէրոնի և Ֆլովէյնի։

ԼԵՒՈՆ ՆԻԶԱՄԵԱՆ

ԴԵՐԶԱԿ

Իւր գործատեղին փոխադրած է կալաթա Վէյվոտա պահականոցի դէմ Իվիրի Օղլու խան, Ա. յարկ թիւ 5։

Զարմի վրայ խիստ ձեւաւոր հագուստներ կը շինուին լաւ կերպանոցի, զեղեալ գներով։ 382

ՅՈՒՅԱԿ ԵՐԿՐՈՐԴ

Հանրա-կոչրեան վան ղեսարեան Սահմանադրեալ Ս. Ցաւոց Եկեղեցոյ

Եգիպտական Ազգ. Մեծ. Տ. Հ. Մը. կրտիչեան եղբարք 540, Մեծ. Պօղոս էֆ. Աստարճեան 500, Մեծ. Վարդան էֆ. Քալըճիի պաշի 200, Մեծ. Ա. և Ռ. էֆ. Մանուկեան 216, Մեծ. Գ. էֆ. Թոփալեան 120, Մեծ. Կարնիկ էֆ. Համամճեան 108, Մեծ. Գրիգոր էֆ. Արապեան 108, Մեծ. Կարապետ էֆ. Բուլչեան 108, Մեծ. Ե. էֆ. Բաքաղեան 108, Մեծ. Ց. և Մ. էֆ. Կարագեան 100, Մեծ. Ա. և Բ. էֆ. Խորասանճեան 100, Ոմն 108, Մեծ. Մ. էֆ. Սեթեան 108, Մեծ. Ս. էֆ. Կեվրէկեան 100, Մեծ. Ց. էֆ. Անտոնեան 100, Մեծ. Ն. էֆ. Ճէզվէճեան 50, Ոմն, 60, Մեծ. Մ. էֆ. Վարդանեան 40, Մեծ. Թ. էֆ. Մկրտիչեան 30, Մեծ. Ե. էֆ. Բուլիճեան 30, Մեծ. Դ. էֆ. Գրիգորեան 20, Մեծ. Մ. էֆ. Սեքոնեան 20, Մեծ. Ի. էֆ. Մարքայէան 20, Մեծ. Տ. էֆ. Զիլճեան 20, Մեծ. Մ. էֆ. Բարմաքչրգեան 20, Մեծ. Ս. էֆ. Սարգիսեան 20, Մեծ. Ա. էֆ. Բրիսեան 20, Մեծ. Ց. էֆ. Սրմաքչեան 20, Մեծ. Ց. էֆ. Դանիէլեան 10, Մեծ. Գ. էֆ. Թաթլրեան 10, Մեծ. Գ. էֆ.

Յովհաննէսեան 20, Ոմն 40, Ոմն 20, Մեծ. Ռ. Էփ. Զիլէեան 30, Մեծ. Գ. Էփ. Այլրճեան 20, Մեծ. Մ. Էփ. Հիւսէյնճեան 10, Մեծ. Պ. Էփ. Բաքալեան 20, Գումար 3,334։ Առաջին ցուցակին գումարն էր 3082 ղրշ. որով ընդամէնը կ'ըլլայ 6416 ղրշ։

Մասնաժողովս կուգայ երկրորդ անգամ հրապարակաւ իւր ջերմ շնորհակալութիւնն յայտնել վերիւ հրատարակուած նուիրատու անձանց, նաեւ Գեր. Գրիգորիս Եպիսկ. Այվազեանի որ անցեալ կիւրակէ երեկոյ քարոզ խօսելով և տեսնելով Ս. Եկեղեցւոյս խեղճ վիճակը սիրայօժար խոստացաւ իւր աջակցութիւնը նուիրել հանգանակութեան գործին. նաեւ շնորհակալութիւն Մեծ. Գրիգոր Էփ. Մելիտոսեանի որ Ս. Եկեղեցւոյս ճարտարապետութիւնն ձրիապէս ստանձնած էր և այս անգամ եւս խոստացաւ հանգանակութեան աջակցելու։

Մասնաժողովս լիայոյս է որ բարեսէր ազգայինք պիտի փութան իւրեանց յօժարակամ նպաստիւքն քաջալերել զմեզ։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց չինութեան Մասնաժողովոյ

Սամ. Նոր-Թաղի Գլխաւոր Ս. Յակոբ եկեղ.

Ադրնապէտ Ադրնապետ

ԳԱՒՌԻԿ ԲԱՅԱՆԵԱՆ Մ. Կ. ԱԼՋԷՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՐԲԵՐԴ, 7 մարտ

Զմկոծագի մէջ Ս. Սարգիս անունով ուխտատեղի մը վրայ ասկէ առաջ ձեռնձգութիւն ընելով տեղացիներէ Գէորգեան Յովնան, անձնական տունի կը վերածէ զայն և յետ ուրեմն բողոքականութեան գոգը զկայ առնելով՝ որ և է մէկու թոյլ չտար այցելել անդ։ Մերայինք հարկաւոր դիմումներն ընելով ի Քարբերդ և կարծենք ի Պարիսարքարան եւս, կը յաջողին ճամբայ մը եւս ձեռք բերել և չարունակել իրենց ուխտերը։ Անցեալ չաթուն մէջ քանի մը փոքր տղայք այդ սրբատան մէջ խաղերով հետաքրքրուելու միջոցին, ծակ մը յանկարծ կը տեսնեն ոտքերու տակ բացուած, կ'իջնեն մէջէն, ուրկէ մի ուրիշ խոռոչ ալ փչելով հոն եւս կը մտնեն և դուրս եկած կը պատմեն իրը թէ կարգ մը եկեղեցական անօթներ նշմարած լինին։ Տեղւոյս կառավարչութեան կողմէ անմիջական հետամտութիւն մը Գեր. Առաջնորդի յորդորմամբ, ամենէ վերջ երեւան կ'ածէ ֆուրկի եռ մը և քանի մը անոնցմէ յանձնապակիի կտորներ։

Հնութիւնք անհրապարիշ թէև, այլ միայն խաչը բաւական է որ գայ յերեւան վկայ մը լինելու թէ Ս. Սարգիս իրօք ուխտատեղի, նա հայապատկան տեղ մըն է, պէտք չիկայ այլ եւս Սուրբը զինքն ուսացող Գէորգներու սեփականութեան թողուլ։ Այս խնդիր գրուած պէտք է լինի, իմացանք, առ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւն ամեն մանրամասնութեամբ։

—Բողոքական հայեր ազգ. ժողովոյ կազմութեան ընտրութիւն մը վերջացնելով պիտի ընտրեն անոր միջոցաւ Ազգապետ մը. ժողովոյ անդամք կը բաղկանան 14 հոգիէ, յորոց 6 ը քաղաքէն, 2 ը Մէզիրէէն, 2ը Խուլիկէ, 2ը Հիւսէյնիկէ, 1 Քէսրիկէն և 14դն Խուլագէն ընտրուած են։

—Առաջնորդ Սրբազանի յայտնութեան նայելով, 88 ի յունվարէն մինչեւ 89 ի յունվար, ամբողջ տարուան մէջ 260 պըսակ կատարուած է. ամուսնացելոց կողմէ կառավարչութիւնը կը չարունակէ առնուլ 15 դահեկանի տուրքը գայտիէ անուամբ։

—Բաթանթի դրութիւնն ատ եւս գործադրելիութեան սկիզբ մը ունեցաւ, որոյ համար անցեալ չաթուն գրեց ու գլխեց Իսարէի անդամ Նարաքճեան Գրիգոր էֆէնտի, վաճառատանց և կրպակներու քանակն ու որակը. կար յիշեալ էֆէնտիի հետ և մի թուրք պաշտօնեայ։

Քաղաքի մէջ համրուած են 1200 խանութ, 9 բաղանիք, որոցմէ երեքն անգործածելի։

—Խարբերդէն յԱկն խաղուղոյ աւարտումը տակաւին բաւական աշխատութիւն կը պահանջէ, զրուէ կասկած է թէ այս տարի եւս չի լմննայ։

—Առաջնորդ Սրբազանը մեծ պահոց առաջին չաթաթէն սկսեալ կը պտտի քարոզել քաղաքի եկեղեցիներն և Մէզիրէի մօտակայ տեղուանքներէն մէկ քանին։

—Սարգիս վարդապետ Դերձակեան սրբազանէն կարին ուղղուած է, որպէս զի հոն մօտակայից վրայ տեղի մը առաջնորդ դրկէ։

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 25 փետր.

Ինդութեամբ իմացանք թէ՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, աստ սև հողերու վրայ կառուցանելի եկեղեցւոյն ու դպրոցի կայս. հրովարտակն ստանալու և զայն ի մօտոյ մեզ դարձնելու ջանք կ'ընէ երեր։

—Աւետիս Զօթեան, որոյ համար գրած էինք թէ շուկային մէջ ինքնակոչաբար Աւետարան քարոզելու փորձն ընելուն համար բանտարկուած էր, հարցաքննութեան մէջ յայտներ է թէ՝ իր ձողամբարձ կրած արիզիկին վերայի «ապաշխարեցէք, տիրոջը արքայութիւնը մօտեցած է» յօդուածն Սահակ Մահտեսեան անուն անձն գրած է։ Վերջինն եւս, որ նոյնպէս Մկրտիչեան բողոքական մ'է, ձերբակալելով երկու ընկերն ի միասին հեռացուցած են քաղաքէս։

—Հինգ Զէրքէզ աւագակք անցեալ չորեքշաբթի՝ ժամն երեկոյեան 11 ին ատենները քաղաքէս 1½ ժամ հեռի, Քէսիկ Քէօփրիւ ըսուած տեղը, մէկ քանի Դաւրացի հայերու հանդիպելով կը կողոպտեն զայնս ու ծանրապէս վիրաւորելով հասարակաց ուղղոյն վերայ կը ձգեն կիսամեռ։ Զոհերէն մին կը հողոպրի չարագործաց ձեռքէն, արիւնաթաթախ, հեւ ի հեւ քաղաք կը վազէ և կը փութայ ոստիկանապետ Խոսրով պէյի, աւագակք ձերբակալուելով քաղաքիս բանտն առաջնորդուեցան։ Մարդիկ կառավարութեան դուռն և ճամբայները լեցուած, ուրախ էին ոճրագործաց ի պատիժ առաջնորդը-ուիլը տեսնելով։ ՀԱՄԱԶԱՍՊ

ԱՅ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 2 մարտ

Ազգ. վարժարանն, որ կուսակցական պատճառներով, Առաջնորդ Հօր գալէն ի վեր անհաստատ վիճակ մ'ունէր, փակուեցաւ փետր. 14ին, վասն զի Թաղ. Խորհուրդը կարող չէր եղած վճարել յետնեալ ամսականներն, ինչպէս և գալիքներն ապահովել այս առթիւ Թաղ. Խորհրդոյ մէջ ալ կարծեաց անհամաձայնութիւն ծագելով՝ երկու անդամք հրաժարեցան։ Ուր ուրեմն կը բացուի վարժարանն, հրաժարմամբ երկուց կարողագոյն պաշտօնէիցն և բաւական թուով աշակերտաց և Թաղ. Խորհուրդը չկրնալով լաւագոյն բան մ'ընել, գէթ եկեղեցեաց երգեցիկ մանուկները չցրուելու համար, կը բանայ վարժարանն, եղածով գոհ ըլլալու պայմանաւ։

—Տեղւոյս հայ հասարակութեան զինուորական տուրքէն 1305 ելմտական տարւոյ համար որոշեալ գումարն է 93, 112½ դահ. չորս անգամէն որոյ վճարումն յանձնարարուած է տեղական կառավարութեան կողմանէ։ Այդ գումար բաժնուած է 2514 անձանց վրայ չուրջ 37 դահ. առ իւրաքանչիւր ոք, սակայն իբր 1500 չտուողներու բաժինն ալ ուներորներուն վրայ բարդել սովորութիւն եղած է ի վաղուց։ Նախորդ տարւոյ մէջ 2503 արդեն միայն հաշուած էին տեղս որպէ 49 մեռեալներն զեղչելով և 60 նորածիններն բարդելով կ'ունենանք 2514 թիւն որ է քաղաքիս արու Հայոց թիւը։

—Նախորդ ամսոյն մէջ տեղւոյս կալուածոց Դիւանի պետն ու քարտուղար մը խանութները շրջելով վիճակագրութիւն մը պատրաստեցին ճշդելու համար խանութներուն ո՞րու պատկանիլը, վարձակալն անունն, մականունն, ինչպէս եւ դրամագլխոյն տէրը և այլն և այլն. կը կարծուի թէ այս վիճակաքննութիւնը նպատակ ունի Բաթանթի տուրքերն ըստ կարողութեան որոշել և ըստ այնմ գանձել։

—Եսայի էֆ. Բշլեան ազգային որ հոկտ. էն ի վեր հարցաքննիչ դատաւորի պաշտօն կը վարէր ամենայն յաջողակութեամբ, այս անգամ հրաժարեցաւ իւր պաշտօնէն, յետ կարգադրելոյ ութ հարիւրի մօտ դատական խնդիրներն որք առկախ կը մնային 2-3 տարիներէ ի վեր։ Ցիշեալ էֆէնտիի գովեստից արժանի գործունէութիւնն որ ամենէն ալ գնահատուած է, աւելի աչքի կը դարնէ երբ ըսենք թէ իւր նախորդք 300 դատեր հագիւ կը կարգադրէին տարւոյ մը շրջանին մէջ։

—Զինուորական բժիշկ, դեր-հազարապետ Գրիգոր էֆ. Ալանեանի պաշտօնն վերջերս աւարտած ըլլալով՝ թէպէտ տեղւոյս զինուորական հրամանատարք, Ֆէրիդ և Լիվա փաշայները, խնդրած էին Բ. զօրաբանակի հրամանատարէն արտօնել որ յիշեալ էֆէնտին չարունակէ մնալ ատ կատարելու համար նաև առաջիկայ տարւոյ քննութիւնն, սակայն Վէյսել փաշայի կողմէ առնուած պատասխանին համեմատ Ալանեան էֆէնտի մօտ օրէն կը մեկնի տեղէս, ուր իւր աղնիւ բնաւորութեամբ և ազգատաց նկատմամբ ցոյց տուած հոգածութեամբ, հանդոյալի տպաւորութիւններ ու գովեստ յիշատակներ կը թողու։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

ՆՊԱՍՏԱՄԱՏՈՅՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Վերջապէս չաբաթ գիշեր Շահզատէ-Պաշի Օսմանեան Թատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ յօգուտ Նպաստամատոյց ընկերութեան կազմակերպեալ թատերական ներկայացումն ի ներկայութեան խուռն և պատուաւոր բազմութեան մը, յորս կը նշմարուէին նաև օտարազգիք ոմանք, հակառակ անձրեւին սաստկութեանն. օթեակներն գրեթէ առանց բացառութեան գրաւուած էին, և որչափ և սա նախապաշարական դաղափարն կը տիրապետէ այդ թաղից մէջ թէ ընտանեաց համար չէ Շահզատէ Պաշի թատրոնն, պատուաւոր ընտանիքներ իւրեանց ներկայութեամբ պատուած էին սոյն երեկոյթն և այդուհետ յաւելած նորա փայլն. այս պարզապէս բացառութիւն մ'է զոր կանոնի վերածել դժուար չէ, կը բաւէ որ թաղեցւոց մէջ վառ մնայ թատերասիրական եռանդն, մանաւանդ երբ ներկայացմունքը տեղի կ'ունենան ի նպաստ ընկերութեանց, որոց կողմանէ կազմուած Կարգ. մասնախումբն բնականաբար ամէն կանխահոգ միջոցներ ձեռք կ'առնու ի պահպանումն բարեկարգութեան։

Ուրեմն, կարելի է այժմ ըսել թէ անցեալ գիշերուան ներկայացումն յաջող էր և կանոնաւորապէս կազմակերպեալ. հոն կը տիրէր բացառիկ հսկողութիւն մը ամէն բան իւր բարեկարգութեան մէջ պահելու համար, բան մը որ կը պակսի Շահզատէ-Պաշիի թատրոնին մէջ, առ ի չգոյէ կանխահոգ զգուշութեանց, որք մի միայն ստակի մէջ խորութիւն չեն ուզեր փնտռել։ Այդ հաջանակ մեծ թաղերուն համար ի հարկէ կանոնաւոր թատրոնի մը գոյութիւնն անհրաժեշտ է. բայց պէտք է յիշել միանգամ ընդ միշտ թէ ներկայ թատրոնն ալ գոհացուցիչ հանգամանք մը չունի բնաւ, հետեւաբար թաղեցիք եթէ ունին բարի կամք պարտին բարեկարգ ձեւի մը վերածել զայն։

Այլ ինչպէս չխօսիլ դերասանական խմբին վերայ, ուր մարդ քիչ կամ շատ կը տեսնէ կատարելութիւն մանաւանդ միւս խմբոց հետ երբ բաղդատէ զայն, կը տեսնէ նախ քան զամենայն զՊ. Մնակեան մեծ դերասան մը. արդարեւ ո՞վ կրնար ըսել թէ թատերաբեմին վերայ Ս. Պօղոսի եկեղեցւոյն զանգակահարը տաղանդաւոր արուեստագէտ մը չէ. Պ. Մնակեան արուեստին վաղեմի և բազմաշատ զաւակներէն է, և մեծաւ ճարտարութեամբ գիտէ պատկերացնել զարուեստն ընականին մէջ։

Գալով «Ս. Պօղոսի եկեղեցւոյն զանգակահար»ին, մին է սա այն թատերագութեանց որոց անցեալն այնչափ փառաւոր եղած է ի մեզ և զորս հայ թատրոնն նախ քան զայլս տեսած է փայլիլ իր թատերական հորիզոնին վրայ. իսկ «Փիլադաֆն խիստ ծիծաղաշարժ և բարոյական զաւեշտ մ'է, պոլսական կեանքէն քաղուած, ուր մանաւորապէս յիշատակելի է Պ. Զօպանեան, արդարեւ կատակերգակ մ'օժտեալ տաղանդով. Պ. Զօպանեան կը հնարէ ամէն բան և իւր մէն մի խօսքն ժողովրդեան ծիծաղը գիտէ շարժել ոչ թէ անհամ ձեւեր են զոր ի գործ կը դնէ նա, այլ արուեստին պահանջած ձեւերն. իւր հապիտներն բնական են և իր նայուածքն ու խօսուածքն միշտ ծիծաղաշարժ, միշտ հնարամիտ։

Հանդէսն սկսաւ «Համլիտէտ» քայլերգով, որում ժողովուրդն մեծաւ խանդիւռնկնդրեց. միջնարարներու պահուն Պ. Թոնիի նուագածուաց համաձաւոր խումբն ընտրելագոյն հատուածներ նուագեց, յորս եւս Զուխաճեան էֆէնտիի վերջին Պոլէր-ռոպոներն. սոցա եղանակն այնչափ նոր և այնչափ ներգաչնակ է որ արգարեւ զոգիս կը հմայէ. չգիտես ինչ չունչ է այն հեշտաւէտ զոր մարդ կը զգայ յափշտակուած ամենայնիւ։

Հասայթն կը կարծուի լինիլ 50 ոսկի, որ առիթ կուտայ սոյն նորակազմ ընկերութեան՝ կրկնապատկելու իւր ջանքեր յօգուտ Ազգին ում կոչուած է ծառայել։ Նպաստամատոյց ընկերութեան նպատակն միայն մէկ չէ, քանի որ ամէն հաստատութեանց, թէ՝ կրթական և թէ՝ բարեգործական, նպատակն կ'ընդգրկի. օժանդակ մ'է սա որ պատրաստէ ըստ իւր նպատակին և ի ներել իւր կացութեան, հանիլ յօգնութիւն կարօտելոց. ուրեմն, կը մաղթեմ որ ինչպէս այն ամէն բան որ Օրթաքէօյի մէջ առած է զիւր ծնունդ, սոյն բարենպատակ ընկերութիւնն ալ յարատեւէ չնորհիւ ջանիցն այն եռանդուն երիտասարդաց որք ստանձնած են ընկերութեան հոգերն, այլ մանաւանդ ի շնորհս քաջալերութեան կրթասէր հասարակութեան, որ գիտէ գնահատել ամէն ինչ որ կը բովանդակէ յինքեան ծառայութիւն մը, օգնական առ Ազգն. ապա ուրեմն, սոյն ներկայացման յաջող արդիւնքն մեծ քաջալերութիւն մ'է յիշեալ ընկերութեան որոյ զարգացումն ապահովեալ իսկ է, երբ Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան, կը փութայ պատուել այն ընկերութիւնն իւր ազդեցիկ նախագահութեամբ։

Այլ սոյն վերջին պարագային մէջ հարկ չէ մոռնալ այն մեծ բաժինն ալ զոր Կարգ. Մասնախմբի անդամք ունեցած են ներկայացման յաջողութեանն մէջ, և անշուշտ իւրեանց փափկութեան եւս առաւել ի լեր պիտի յանգեցնէին, եթէ արտաքոյ կարգի պատճառներ միշտ չկանգնէին նոցա հանդէպ իբրեւ անդիմադրելի արգելք. սակայն ինչ որ ալ լինի նոցա ջանքերն արժանի են ընկերութեան շնորհակալութեանցն։

Ի վերջ բանի, ներում ինձ մի քանի խօսք եւս ընել ոչ նուազ կարեւոր խնդրոյ մ'առթիւ։ Վերջերս Նպաստամատոյց Ընկերութիւնն փափաքելով իւր նախնեաց օրինակին հետեւիլ՝ վերածելու համար Օրթաքէօյի թատրոնն այն վիճակին որով երբեմն կը փայլէր, ամէն ջանք ի գործ դրաւ թատերասիրաց ակումբ մը կազմելոյ։ Ցաւալի է յայտնել աստանօր թէ այդ փափաք և թէ այն ամէն աշխատութիւն զոր գործադրեց հասնելու համար իւր նպատակին, անյաջող ելք մ'ունեցան, զանազան պատճառներով զորս բառնալ չէր այնչափ դժուարին երբ թաղեցի երիտասարդաց անջատ խումբն ալ իւր մասնակցութիւնն չնորհէր։ Ցուսալով սակայն թէ վերջապէս մի օր Նպաստ. Ընկերութեան առաջադրած նպատակաւ սոյն ձեռնարկն կը գտնէ զիւր ընդունելութիւն, թողումք զայս անցնելու համար այն ազգասիրական զգացմանց որոց ապացոյցներն ինչպէս միշտ հետեւեալ առթիւ եւս ցոյց տուաւ Պ. Ադամեան, սիրայօժար ընդունելով մասնակցիլ նմանօրինակ խումբի մը տալիք ներկայացման արտասանելով մէկ կամ երկու մենախօսութիւն զոր տակաւին չէ լսած Պոլսոյ հասարակութիւնն. բաց ասելի, ինչպէս և Պ. Մաղաքեան կանխաւ խոստացած էր, Պ. Ադամեան եւս իւր կողմէն խոստացաւ առաջնորդել սոյն խումբն, եթէ երբեք գոյութիւն ունենայ. այս գործ մ'է անկուն շնորհակալութեանց արժանի զորս ընկերութեան վրայ պարտ կը դնէ Պ. Ադամեան յայտնելու նմա. կը յուսանք այս առթիւ թէ Օրթաքէօյի թատերասէր հասարակութիւնը միանալով Նպաստամատոյց Ընկերութեան հետ պէտք եղածն ի գործ կը դնէ առ այդ. խնդիր չէ թէ անպատճառ թատերական ներկայացմամբ մը մեր հռչակաւոր արուեստագէտն իւր խոստումն յարգէ, կը բաւէ որ թաղեցիք կազմակերպեն վերջապէս հանդէս մը յորում Օրթաքէօյցիք ալ բախտ ունենան տեսնելու մեծահռչակն Ադամեան այն բեմին վրայ, ուր երբեմն տեսած են զինքն փայլիլ գամ քան զգամ։

Զեփիւիր

20/1 Ապրիլ, 1889

Յ0րթաքէօյ

ԱԴԱՄԱՑ ՎԻՇՏը

Առ ոտքս լերաց, մարմանդին վերայ,
Ընդ թոյլ հովանեաւ վիթխարի կաղնեայ,
Ցափունքս վրձիտ առուի մ'արծաթեայ,
Եւա մեղկօրէն կայր ընկղմեալ։

Բոցագէս արեգն հորիզոնէն վեր
Կ'ելնէր յաղթական. զեփիւռն անուշակ
Կը պարզէր յայերս իւր փափուկ թեւեր.
Փըթթէին ծաղկունք. գեղգեղէր սոխակ։

Այլ ոչ այն սիւքին և ոչ արեւուն
Ուշ դընէր Եւա. սերտիւ կը սեղմէր
Իւր սըրտին վրայ մանկիկ մը սիրուն,
Վարդագոյն դիմօք, խաժակն, ոսկեհեր։

Շարժէր ու ճըչէր մանկիկն անհանդարտ.
Իւր մանըր մատամբք կը խաղար իւր մօր
Խարտեաշ վարսից հետ. և նա, գոհ, զըսարթ,
Կը համբուրէր զայն ժըպտելով անոր։

Ծառի մ'ետեւէն Ադամ կը դիտէր
Հիացմամբ պատկերն այն չընորհալի.
Լըռին և տըխուր, նա կը մըտածէր
Աչերն ի մանկիկն յառած ծաղկաթի։

Ցանկարծ արտասուօք լեցան իւր աչքեր,
Իւր կուրծքէն հառաչ մ'ելաւ դառնալիր.
Ձախտին զարկաւ ձեռքն և ձայնիւ կերկեր՝
«Տէ՛ր, ըսա, ինչո՞ւ մայր մ'ինձ չընծայիր....»

ԱՐՇԱԿ ՋՕՊԱՆԵԱՆ

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

—o—

Երէկ, Թիֆլիսում վախճանվեց Պէրոյ Շանչեան։ Հանգուցեալը արդէն հօթանասուն տարեկանից անց էր։ Շանչեան բաւական մեծ դեր կատարեց թէ Թիֆլիսում և թէ գաւառներում, մանաւանդ Շուշիում, գլխաւորապէս գաղրոցական տապարիզում, մինչև վաթսունական թուականները։ Դրանից յետոյ հանգուցեալը բոլորովին հեռանալով հասարակական ասպարիզից սկսեց առանձնացած կեանք վարել, ապրելով Թիֆլիսի մօտիկ մի գիւղում և վարելով աղքատ կեանք։ Մի քանի օր սրանից առաջ միայն նրան տեղափոխեցին Թիֆլիս, ուր և նա վախճանվեց։ Պետրոս Շանչեան իր ժամանակին հանդիսացել է իբրեւ մի խումբ գործիչների պարագլուխ և ղեկավար։

—Մասնաւոր նամակներից իմանում ենք, որ Պարսկաստանի Թաւրիզ քաղաքի հայոց Արամեան գպրոցը փակվել է։

—Ամիս 14ին Բիւրականում կաթողիկոսական ապարանքի եղած հրդեհի մասին մեզ գրում են, որ այդ հրդեհը, որքան յայտնի է, հեռուեալ կերպով է պատահել։ Գողերը, տեսնելով որ երկու պահապաններ քնած են, նախ փորձում են դրան փականքը կոտրել, ապա, երբ այդ իրանց չէ աջողվում, մտնում են լուսամուտից և իրանց ուզածը գողանալուց յետոյ, հետքը կորցնելու համար՝ նաւթ են ածում ապարանքի մէջ, կրակ են տալիս ու փախչում։ Այրված շինութիւնից միայն պատերն են մնացել։ Գործի մասին քննութիւնը սկսված է և 4 թէ 5 մարդ կալանաւորված են արդէն։

—Լէվմիածնից մեզ գրում են. «Հեռագրով հաղորդել էի ձեզ, որ Բիւրականում այրվել է կաթողիկոսի ամարանոցը. նոյն օրը սինօդի անդամներ՝ Սարգիս և Մամբրէ եպիսկոպոսները գնացին Բիւրական և ստուգեցին եղելութիւնը։ Այրվել է ամբողջ շինութիւնը, բացի պատերից։ Հրդեհի պատճառը դեռ վերջնականապէս պարզված չէ. ասում են որ անյայտ չարագործներ դիտամբ են կրակ դրել։ Դատաստանական քննութիւնը արդէն սկսվել է»։

—Ներկայ 1889 թուին Մոսկվայում հրատարակված «Նա Կորսա Արարատսկի» Պ. Պ. Կօվալեվսկու և Մարկովի գիրքը, որի մէջ նկարագրվում է ռուս ուսանողական մի խմբի անցեալ 1888 թուին Արարատ սարի վրա բարձրանալը՝ չատ հետաքրքիր և ուսանելի գիրք է։ Գրված է թեթեւ, գեղեցիկ լեզուով և մեծ յաջողութեամբ է կարդացվում սկզբից մինչև վերջը։ Երեւանեան նահանգի ազգաբնակութեան մասին գրքում տրված տեղեկութիւնները բաւական ճիշդ են և գրքի հեղինակները, առհասարակ, մեծ համակրութեամբ են վերաբերվում դէպի հայերը, թէև ցոյց են տալիս և հայերին յատուկ մի քանի պակասութիւններ, բայց ոչ թէ թշնամական, այլ մեր կարծիքով անկողմնապահ կերպով։ Ընդհանրապէս չատ համակրելի մի աշխատանք է։ Կան գրքում և դեղեցիկ նկարագրական տեղեր, կայ բնական կոչոր, սրամտութիւն։ Գիրքը պատկերազարդ է և արժէ 1 ռուբլի 50 կոպէկ։

—Նոր Աքաչրէնէյ լրագրին գրում են Ալէքսանդրոպոլի գաւառի Բայանդուր գիւղից, որ այդ գիւղի բնակիչների երկու երրորդականը կազմում են հայերը, իսկ մի երրորդական՝ յոյները։ Բայց բոլոր յոյները բացառապէս խօսում են հայերէն լեզուով, որը և համարվում է նրանց մայրենի լեզուն։ Սակայն վերջին ժամանակներս, առաջին տարբական դիւղական նորաշէն դպրոցի հիմնվելով, Բայանդուրի յոյները սկսեցին սովորել և յունարէն լեզուն։ Գիւղի հայ և յոյն ազգաբնակութեան փոխադարձ յարաբերութիւնները վերին աստիճանի բարեկամական են։ (Մշ.)

ՍԳՍՏԻ ՄՕՐԻՒ ԶԳԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Միլան, 26 սեպտեմբեր 1885

Պարոնայք Ազգդ և Պօսուն,

Ազգդի օշարակը գործածութեան մէջ սուտ չհաներ զինքը բաղկացնող նիւթերուն առաւելութիւնները։ Ի՛երեւի իակ թէ իրենց խառնուրդը, թո՛ղ որ երկուքն ալ աւելի սիրաշահ կ'ընեն, կ'աւելցնեն նաև անոնց կազդուրիչ յատկութիւնները։

Այս պատրաստութիւնը լաւ տեղ մը գրաւելու սահմանեալ է մանկանց հիւանդութեանց մէջ։

ՏՐ. ԿԱԼԷԳԱՆՕ ՍԳԴԱՄՊԻՕ

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԻ

Սէրայը Հիւմայուն Երդաղ անպարը իչիւն այրնաճագ Ինկիլիզ բիրինճիին միւնագասսընա պաշլանաճաղընան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէնպէհ կիւնլէրի Խաղինէի Խասսի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

16 մարտ 305
304 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Մէրքէզը սալթանաթը սէնկյէտ պուլունան առաքիլի շահնէ վէ հայվանաթը միրկյէ խտարէսի իչուն միւպայնա օլունճաղը էվվէլճէ իլան օլունան մալիւմ էլ մրգտար պուղտայ վէ արփանըն մարը բուսմինին երիմի իչինճի փէնչէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիկճէյի իլան գելընմըշ իսէտ, մէղքիւր պուղտայ վէ արփանըն չէհրը մէղքիւրըն երիմի իքինճի եարընքի չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիկմէք մուգարրեր օլմաղլէ մալիւմ օլմաղ իւզրէ իլան օլունուր։

20 մարտ 1889 430
Նօ. 16 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Թարապուլուսը Ղարպ ֆըրդայի ասկէրկյէսի իչիւն Թարապուլուսը Ղարպ իսկէլէսինէտ գարատա Թէպլիմ օլունմաղ իւզրէ միւպայնա օլունճաղալթը եիւզ ուզան պէն քիլօ եումուշաղ բուսիա արբասընընը պէհէր քիլօսը օթուզ իքի փարայա Թալիպի էօհտէսինէտ օլուպ մարտըն երիմի իքինճի չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիկճէկկինէն Թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթ տարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 մարտ 1889 431
Նօ. 17 1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա միւպայնա օլունճաղ պէն իչ եիւզ մէթրօ դուրչունի չուխանընը պէհէր մէթրօսը գըրդ զրուշա Թալիպի էօհտէսինէտ օլուպ մարտըն երիմի իքինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնաղասսը իճրա օլունարաղ մէղքիւր կիւնտէ գարարը վիրիկճէկկինէն իքիթսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ գաթիսի վիրիկճէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գաթալ օլունճաղընան Թալիպ օլանլարընը լէվազիմաթ տարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 մարտ 1889 427
Նօ. 14 2—3

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ Ս ԵՏԱՔԻՍԵՂԻՆԱՅ

ԲԱՐԲԱՏՈՒԹՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Մեծ Շուկայ Պոլսոյ, Քէպապճը խան Թիւ 3 եւ 4, Քալաքճըլար Պաշը Թիւ 31 եւ 33, եւ Սանտալ Պէզէսթէնի մօտ Թիւ 34

ՄԵԾԱԳԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԳԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Բաւատոլօ եղարք պատիւ. ունին ծանուցանել ազգայ հասարակութեան և իրենց բաղմաթիւ յաճախորդաց թէ վերջերս ուղղակի ստացած են՝ բոլորովին նպաստաւոր և արտակարգ պայմաններով մետաքսեղինաց ձոխ և բազմազան հաւաքածոյ մը, լիսեի լաւագոյն և ամենէն համաձաւոր գոբծարտոներէն եղած, ինչպէս եւ Բարիզի ամէն տեսակ նորելու կերպ ԱՄԵՆԱԶՈՒՇ ԹԱԼԻՇՆԵՐ՝ ՍԻՒՐԱՀ, ՄԱՍՔՈՒՐ, Ս ԱԴԵՒՆ ԼԻՒՔՈՒՐ, ՖԱՅՅ, ՖՈՒԱՆՍԼ, ու զանազան տեսակ կերպ՝ մեր սրտիներու վարաղոյներու համար։

Ամենք որք իրենց այցելութեամբ պատուեն այս կասեր հատատատութիւնը, բոլորովին գոհ պիտի մնան է՛յիշեալ ապրանաց ընտրել ազգոյն տեսակէն եւ թէ ամանութենէն, որովհետեւ, այս վաճառատանց մեծ վաճառումը կը շատանայ տարեցաբար եւ խրդճամիտ շահով մը, ինչպէս ապացոյցը դիւրին է տեսնել։

264

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Բասմէլի երկրաչափ բաժնի 115դ վիճակահանութեան պարբերները

Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.	Թ.	Փր.
1,951,155	600,000	449,726	3,000	375,673	1,000	1,081,488	1,000
154,448	60,000	576,637	»	377,176	»	1,121,680	»
449,727	20,000	748,758	»	505,004	»	1,326,746	»
1,189 623	»	826,185	»	505,005	»	1,330,878	»
365,784	6,000	1,623,547	»	523,600	»	1,396,257	»
389,707	»	1,748,826	»	542,217	»	1,504,693	»
441,573	»	1,762,333	»	576,639	»	1,526,663	»
460,233	»	1,921,553	»	748,760	»	1,533,215	»
995,761	»	1,968,995	»	783,486	»	1,654,922	»
1,889,116	»	153,759	1,000	795,408	»	1,879,458	»
26,111	3,000	210,149	»	820,213	»	1,935,199	»
141,375	»	371,978	»	948,907	»		
201,186	»	371,980	»	948,910	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

26,112	230,893	413,405	600,811	816,076	1,008,202	1,326,747	1,470,705	1,762,332
3	4	441,571	2	7	3	8	1,504,691	4
4	5	2	3	8	4	9	2	5
5	286,856	4	4	9	5	50	4	1,879,456
42,556	7	5	5	80	1,010,126	1,327,771	5	7
7	8	441,636	627,056	820,211	7	2	1,526,661	9
8	9	7	7	2	8	3	2	60
9	60	8	8	4	9	4	4	1,879,526
60	314,526	9	9	5	30	5	5	7
79,076	7	40	60	826,181	1,022,796	1,330,876	1,533,211	8
7	8	449,728	636,296	2	7	7	2	9
8	9	9	7	3	8	9	3	30
9	30	30	8	4	9	80	4	1,883,381
80	327,866	453,726	9	861,621	800	1,332,261	1,567,681	2
87,921	7	7	300	2	1,031,811	2	2	3
2	8	8	678,621	3	2	3	3	4
3	9	9	2	4	3	4	4	5
4	70	30	3	5	4	5	5	1,889,117
5	346,551	460,231	4	881,266	5	1,334,421	1,585,566	8
111,911	2	2	5

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

96

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՑԹ 1887 ՏԱՐԻՈՑ 1,932,350

ՆՕՐԹՀԸԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՑԹ 1887 ՏԱՐԻՈՑ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վասն գաւառ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական իրաչխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի հիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՑՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրերն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐԻՆ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏԻՆԵՂ

Գ-Ի-Ն-ՑԻՆ ԵՒ ՀԱՐԱՎԱՅ ԵՒ ՍՈՍԿԻՆԻ, ԻՆՉԻՒ-ԵՐԷՆ

Պատրաստեալ Ձեւամբ Ս. ՍՈՒՆԻ և ՍՈՍԿԻՆԻ, ԻՆՉԻՒ-ԵՐԷՆ

Կարիք չունի սովորութեան։

Մորին Ձկան Հաստ Իւղի բոլոր յատկութիւններն զուտ, իրմէ Ֆոսֆիդներուն յատկութիւնն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց գեղացութիւնը

Բնիկներին ընդունուած, սիրով համ և հրատարակ, գեղարմատ, և ամենէն փափուկ ստամոքսներ կը ասանդ զայն.

Կը վաճառուի դեղատուներու մէջ։ Գործակատարներ՝ Հ. Համիդ և Հիրոն, Պոլիս։

պագործաց քով։ 176

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱՃԱՑԱՔ

ԱՌԻՔՔ ՄԻԱՅՆ

ԺԷՔՕՏԷԼԻ ԲԱՆԱԳԻՇԼԵՐՆ

ՆՈՐԱԿԱՆԱՑ Ի ԿԳՈՒՐ ԽՍՏԱՆԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Պրոնշիդի Դուսմի, Ծնչարգելութեան Հաչնի Կերկեման, Խուչկատարի եւ ամեն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՔՕՏԷԼԻ ԲԱՆԱԳԻՇԼԵՐԻ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղանի այլ եւ այլ շաքարանատերէն

ԱՆՊԱՏՇՈՒԹԻՒՆՔ

Խայծղանի զատորոշութիւն

1. ՍԱՊՈՆԱՆԱՆ ԹՈՂՄԱՆ, ուստի լշեն խայծղանի կարգը և անդուձելի պատճառած ապ ելեն որ, ելեն մէջ չլուսնուելով կ'ելման սատ. Սորոյ կ'ելման, ապանց դրաշ մեր խայծղան հանդրգելու. Շնչուգական խարուվանոց որոյ սոմանեալ են.

2. ԽՈՂՄԱՆԵՆ ԵԱՐԻՆ Խայծղանի հատիները կը մանեն ատանոյ ի մէջ և զայն բեռնաւորելով շաքարով և թեպտիլի նիւթերով, յետաքալ կը սեղմեն ատամբարի անհանգստութիւններ.

3. ԱՂԻՒՆԵՐՈՒՆ մէջ կը չարտանալուն այս հատիներուն պատճառած անհանգստութիւնը և յետաքալ կը բերեն Բարդ. ՀՄ, Ջէրը, Խիմ, և ն. Իրենց պատուհասած տիպերի, մերձիկի պատճառաւ.

ԱԼԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

ԺԷՔՕՏԷԼԻ Բանագիշներու

Ա. ՇՆՉԱԳՈՂԵՐՈՒՆ մէջ ԺԷՔՕՏԷԼԻ բանագիշները գոյութիւն ունեցող մեծագոյնը կը ներգործեն թոքերուն հատկութեան և կարգաւորելի յատկութեան, քանի որ կը շնչուելու ալ կը ծծուին.

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ. Սէն մի շնչառութեան կը հասնին ԺԷՔՕՏԷԼԻ բանագիշները գոյութիւնն և գրեանանալոր տարատեսակ ալիքներ ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը.

(Որոշեալ բժշկաց ի ամենայն կարգ ի ելեն, կասկիր որ Օ. բիրոն. այսպես կը խօսի բանագիշներուն մասին. Ես ԺԷՔՕՏԷԼԻ պարզ մէջը մը գտած և խարդանալ մոցնելու համար շնչագրելու. Ես ամենեն նեարդ թոքերուն մէջ, տանալ պարտանալու ազատալար նիւթեր. Այս պատանեալ բանագիշներն ազդեցութիւնն այնքան արագ է որ ստամոքս մը բանալեն կը բաներն հասը գայրերեալ։)

ԺԷՔՕՏԷԼԻ ԲԱՆԱԳԻՇԼԵՐՆ անհրաժեշտ են ամէն ուսումնարանաց ծանրակշիռ կը յանձնեն, արձակ օդի մէջ կ'ուխտանին կամ խանգ պարարանց պատճառաւ ուսուցած են գրեանքի եր կամ փոշիներ ծծել, ինչպէս Ֆոսֆարք Զպարանք, Կառավարք, Արկիրք Ի բրանք, Բանիանարք, Խարտիրք, Փաստարանք, Ուսուցիրք, Դասատիրանք, Երկաթուղեալ Դասանանք եւ եւն։

Տարին 100.000է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բանագիշներով եւ Պ. ԺԷՔՕՏԷԼ 40.000է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի։

ԺԷՔՕՏԷԼԻ Բանագիշներն ամեն դեղատուներու մէջ ծանրակշիռ գրանցուած են Փարիզ. 1878ի Տիեզերական արուեստասիրաց խմբի կողմէ, նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Իրաւունքներ տալէ 12 գրաստներէ 72 Բաղաքներ, Ինչպէս և Մանրամասն գրքոյկներ Ինչպէս ասն.—Գոհունչ գրքոյկի նշանը

Ա. ԺԷՔՕՏԷԼ, դեղագործ ի Սէն-Մէնհոյ. (Ֆրանսա)

Կ. Պոլիս Գան Մարտէ Դեղագործական Մթերանոցի, Ն. և Ֆ. Գասնագրեղարդ, Թիվ 90, Գրաքանչիւր Դեղատներու, Ալիման Գասագան, Տ. Մ. Մեկերի, Ա. Գասագրիատեր, Ա. Գէորգիատեր, Նիշ տարար, և Ըմ.

82

1340

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

ՐՈՊԷՆՍՈՆ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՖԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԲՈՒԼՃԻ ԵՒ ԼԱԹԻՄԵԱԴԻՍ

Ի Գալաթիա Սուլթան Համամ Ալաբ Էֆենտի Խանի Դուռ 15 և 17

Կը վաճառուի մեծ և փոքր քանակութեամբ

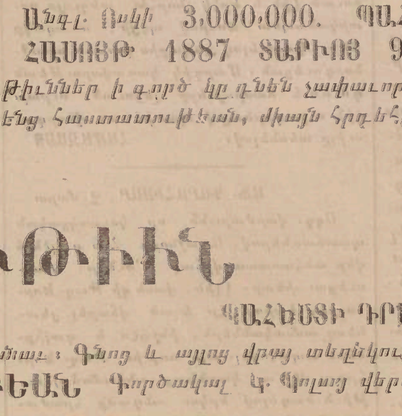

Ի ՀԻՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՌՔԻՏԱՍԻՈՆ

Այս վարակի և հոչակաւոր մթերանոցին մէջ տարօրինակ ածանութեամբ կը վաճառուին Եւրոպայի զանազան քաղաքներէն փրկին նորամանութեանց համաձայն բերուած ալրանց և կանանց յատուկ ամէն տեսակ ներմանկերէնք հիվանդաց, գաւազանք, կանանց յատուկ գգեստներէնք և այլն։ Բաւական է անգամ մը այցելել ՐՈՊԷՆՍՈՆԻ մթերանոցը տեսնելու համար ապրանաց գեղազանութիւնը, գեղեցկութիւնն և գներու այնպիսի ածանութիւն որ գործարան գնոյն կը հաւասարի և չիրնար մրցող մը ունենալ։

Գիներն որոշուած են Օսմանեան ոսկին 108 դրուշի հաշուով։ 5

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Մարտ 1 Զորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեսնալ։

(Բոլոր թիւերուն օրերն) Եւրոպական եղանակ
Խորհրդ. ՀՅԹ. ընթացքում ելնելու ժամերը

Ժ. Ր.

1 — ՍԷՆԻՆ. Մեծապոլ. Պեշիկ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար (Ազատաւորութիւնի ընդհանուրն հետ պիտի հաղորդակցի) 17
2 — ՍԷՆԻՆ. Մեծապ. Պեշ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ (Ազատաւորութիւնի ընդհանուրն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
3 — ՍԷՆԻՆ. Մեծապ. Պեշ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ (Ազատաւորութիւնի ընդհանուրն հետ պիտի հաղորդակցի) 33
4 30 ՍԷՆԻՆ. Մեծապ. Պեշիկ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշ. 17
5 45 ՍԷՆԻՆ. Մեծապ. Պեշ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ 22
7 — ՍԷՆԻՆ. Հեպպոպ. Պեշիկ. Թարպ. Պեշիկ Բարգ Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հան. Ր. Հ. Հիսար Լեռնիկ. Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշ. 25
8 15 Ա. Ֆ. Ր. Դարբ. Ելնելու Մեծ. Պեշ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ 19
10 — Մեծապոլ. Պեշ. Թարպ. Լեռնիկ. Պոյ. Ր. Հիսար Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշ. 21

Ամերիկացիներուն նամակներ ընդունուած

12 30 Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 21
12 30 ՍԷՆԻՆ. Պոյ. Ր. Հիսար Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ 22
1 30 Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 1
1 50 Ր. Հիսար Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. Գարգաթաղ (Ուրբաթ օրերը Դարբ. չի հանգիստիր) 25
2 30 Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 21
3 — Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 1
3 30 Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 23
4 — Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 1
4 30 Պեշիկ Ազատ. Դարբ. Օրթ. Պեշիկ. 21
10 50 Հիսարեն ուղղակի կամարդ 28
11 20 Պեշիկեն ուղղակի կամարդ 1
11 20 Պեշիկեն ուղղակի կամարդ 25

Ամերիկեն եկեղեցի կամարդ ելնող շրջանաւ

12 20 Վանիկ. Չենկ. Պեշ. Դարդ. Գարդ. 33
12 45 Պեշիրդ Բանգալ. Զուլաք. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.) 23
1 20 Գանտ. Վանիկ. Չենկ. Պեշ. Դարդ. Պեշիկ 28
2 — Ր. Ա. Գանդ. Ալեքսան. Պեշիկ. Թարպ. Գարդ. Հայաստ. Զուլաք. Գանդրեմ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիկ. Չենկ. Պեշ. Գարդ. (Ուրբաթ օրերը Ֆ. 6 Ի-ցիսարաց) 19
2 30 Գանտ. Վան. Չենկ. Պեշ. Դարդ. Խաչ. 22
4 20 Գանտ. Վան. Չենկ. Պեշ. Գարդ. Խաչ. (Բացի ուրբաթէն) 32
4 30 Պեշիկ. Բարգ. Զուլաք. Գարդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիկ. Չենկ. Պեշ. Գարդ. Պեշիկ 28
6 45 Մարդ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ազատ. Չենկ. Պեշ. Օրթ. Գարդ. Պեշիկ. Խաչ. 1
9 — Պեշիկ. Թարպ. Պեշ. Դարդ. Բարգ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիկ. Չենկ. Պեշիկ. Գարդ. Խաչ. (Ուրբաթ օրերը Զուլաքը չանցնիր) 28
10 20 Գանտ. Չենկ. Պեշ. 28
11 — Գանդրանեանցն ուղղակի կամարդ (Բացի ուրբաթէն) 22

(Բոլոր թիւերուն օրերն) Լատինական Եւրոպական եղանակ Լատին Եւրոպական ընդհանուրն

1 15 Պեշիկ. Օրթ. Ազատ. Ր. Հիսար Գանտ. Լեռնիկ. Թարպ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. 33
2 30 Պեշիկ. Օրթ. Ազատ. Պեշիկ Ր. Հիսար Մարդ. Լեռնիկ. Թարպ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. Ազատ. 17
3 30 Գարգաթ. Խաչ. Պեշիկ. Գարդ. Օրթ. Պեշիկ. Զենկ. Ազատ. Գանդ. Ա. Հ. Ր. Հիսար Գանտ. Պեշ. Գարդ. Ա. Հ. Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Լեռնիկ. Բարգ. Պեշ. Գարդ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. Ազատ. 25
4 — Պեշիկ. Գարդ. Գարդ. Ազատ. Պեշիկ. Ր. Հիսար Պոպ. Լեռնիկ. Թարդ. Պեշիկ. Լեռնիկ. 22
5 — Խաչ. Պեշիկ. Գարդ. Օրթ. Պեշ. Լեռնիկ. Ազատ. Գանդ. Ա. Հ. Ր. Հիսար Գանտ. Ազատ. 1
6 — Գարգաթ. Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. Պեշիկ. Ր. Հիսար Մարդ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. Ազատ. Գանդ. Ա. Հ. Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Լեռնիկ. Թարդ. Պեշ. 19
7 — Պեշիկ. Խաչ. Գարդ. Գարդ. Գեղեցիկ. Զենկ. Ազատ. Գանդ. Ա. Հ. Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Լեռնիկ. Թարդ. Պեշիկ. 23
8 30 Պեշիկ. Օրթ. Ազատ. Պեշ. Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Լեռնիկ. Թարդ. Պեշ. 21
10 30 Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Պեշ. Լեռնիկ. Թարդ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. 32
11 10 Լեռնիկ. Թարդ. Պեշ. Մեզդ. Լեռնիկ. 19
11 35 Պեշիկ Ր. Հիսար Գանտ. Մարդ. Պեշ. Լեռնիկ. 22

Գանդրանեանցն Ամերիկեան Եւրոպական ընդհանուրն

1 50 Ուղղակի Պեշիկ 21
2 20 Ուղղակի Պեշիկ 28
2 50 Ուղղակի Ամերիկացւոց 1
3 20 Ուղղակի Պեշիկ (Բացի ուրբաթէ) 21
3 50 Ուղղակի Պեշիկ 23
4 55 Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. Պեշ. Գանդ. Ա. Հիսար (Ուրբաթ օրերը չանցնիր Հիսար պիտի հաղորդակցի) 1
10 35 Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. Պեշիկ 25
12 20 Գարդ. Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. Պեշիկ Ր. Հիսար Գանտ. 28
11 40 Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. Պեշիկ 1
12 — Պեշիկ. Օրթ. Գարդ. Ազատ. 25

Կանանց Ազատ. Եւրոպական Եւրոպական ընդհանուրն Գանդ.

1 45 Ուղղակի Գանդրանի 29
3 — Խաչ. Գարդ. Պեշ. Զենկ. Վանիկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուլաքը. Ր. պիտի Պեշ. 28
3 45 Ուղղակի Գանդրանի (Բացի ուրբաթէ) 39
9 25 Պեշիկեան Գանդրանի. Պեշիկ. Զենկ. Վանիկ. Գանդրանի. (Գանդրանի գարդ. Հիսար պիտի հաղորդակցի) 28
10 5 Գանդրանի Ա. Հիսար Գանդ. Զուլաք. Բարգ. Պեշ. Թարդ. Գեղեցիկ. Մեզդ. Գարդ. 17
10 40 Խաչ. Գարդ. (Բացի ուրբաթէ) 29
10 50 Պեշիկ. Գարդ. Պեշիկ. Զենկ. Վան. Գանտ. Պեշիկ (Ուրբաթ օրերը Ֆ. 45 Խաչ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) 39
11 20 Գանդրանի. Ա. Հիսար Գանդ. Զուլաք. Բարգ. Պեշ. Գարդ (Ուրբաթ օրերը Ֆ. 35) 28
11 45 Գանդ. Գարդ. Պեշ. Զենկ. Վանիկ 21

Դիտ. — Դէպ միջոցաւ եղած ասեն, լոյսերուն ինչպէս գտնուած տեղ պիտի ճան 181

ՊԼԱՆՔԱՐԻՆ ԴԵՂԱՁԱՏՆԵՐ

BLANCARD

ՆԻԿԵՊԻ ԱՆԵՂԷ ԻՕՏԻՒՈՎ

Ամենեն հարեալ բժշկաց կողմանէ ընդունուած դեղերն են Ֆոսֆորի Դեղատունքն, Ֆոսֆորական Ցեռամբեր, Ֆոսֆորական Ցեռամբեր, և ստամոքս ընդունելի։ 1853

Այս Դեղահատներն, որք իրար խառնած են Յոտին և Երկաթին յատկութիւնները, մանաւանդ կը յարմարին այն դեղական խօտերեանց որ յաճախ կուգան խոյլերու մէջ (ուռենք, պալար եւ), հիւանդութիւնք որոց դէմ անկարողին պարզ երկաթախառն դեղերը, Դեղնութիւնէն, Սերմնարտադրութենէն, Դաշտանի հիւանդութենէ, Թոքախտէ, Դաղդիսկան ախտէ եւ։ Վերջապէս ամենազգուշ դարմանն են ստամոքսը գրգռելու և ուշային ուտելի խառնուածները բարեխոնարհելու համար։

Դ. Անհաքուր կամ խառն երկաթի իտիւրը գրդռիչ ապարդիւն դեղ է։ Որ ապացոյց Պլանքարի Դեղատուներուն գտուածքներն և վաւերականութեան պէտք է փնտռել մեր արծաթեայ կնիքն։ այս ստորոյ։

գրութիւնն և Union des Fabricants-ի դրոշմը։

Դիմեցէք ի Բարիզ, Rue Bonaparte 40

Զգուշանալ կեղծերէն

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍԱՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՌՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՎԱՑՈՑԵՆ ԵՒ ՋՈՎԱՐԱՐ ՋՐՈՒՆԻ

Հաքերու, խլրտիցի բորբոքմանց, ստամոքսի և ուղեց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիի Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 47

ԿՈՖՈՐԴԻ, ՁԱՑՆԻ ԵՒ ԲԵՐՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՏԼԹԱՆԻ ԲԱՍԴԵՂՆԵՐ

PASTILLES DE PEPLIAN

փնտռել ՏԼԹԱՆԻ ստորագրութիւնն, դեղագործ ի Բարիզ.

ԴԵՂ ՁԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այէրի Ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն որ անխնայն թաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դասնհամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Փիզիկական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճանճանաւտ վարերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապայանեալ օդերէն, որոնց օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ատոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար ապրեանաց ատոյգ գիտութեամբ։ Այս Փիզիկական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լղոյացող թունաւոր անընդարձի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց ամենեքեանց որոշուած է, ջերմն և ատամոտ, թարգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանուր ջերմն, մարդային տենդ և հրատապ տենդք։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճանճանաւտ վարերէ բուրեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծանրութիւններէն եղած թունաւոր կաղերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի Ջերմի ու տենդից դեղն կը շնչէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կաղերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առուգպես անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ատոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից հաստատատ գործածուի։ Կը ծախսուի Միհնասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Գոստանդնուպոլսոյ։ 166

Ատոնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

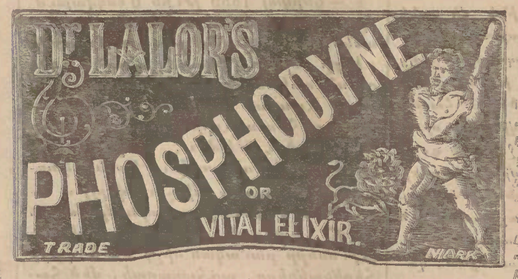

ԱՌՈՒՂՋՈՒԹԻՒՆ, ՈՑԺ ԿՍՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՐՈՒՆ ՏՈՒԳՈՐ ԼԱԼՈՒՆ—Ա կերպի յատ եւ հիմ ատանուն մէջ ապրանքան է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱՆԱՆ, ՊԱՆԿ ԴԱՐԱՆՆ է որ մեր եւ կարգ գտնուած է, առաջնայնչ ելս լուսնոյ համար ուրիշ հիւանդութիւններ, անդամալուծութիւն, դեղատութիւն, զանազանագոյն, սպասիսկ կարգաղութեան կարգաւոր կորուստ, եւ սուսական այժերու կորուստներ յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, Լարերի եւ որդի հիւանդութիւններ, Լարերի եւ ուրիշ հիւանդութիւններ, ապրան ի ամենայն բոլոր խանգարումներ։ ընդհանուր հիւանդութիւնն եւ ապատանդ կը կասեցնէ կենսական ոյժերու ուժ եւ կորուստ որ յառաջ կեանք է ուստ ի պատանեաէ։

Զարդարն ուսումնարան եւ ասոր հետեւանաց մէջ այս գեղն ազդեցութիւնն անսխալական և մեծագոյն է։ Մեկնամանութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'ամենանան ճշմարտապէս հրաշալի արդիւնութիւնք մը։

ՏՈՍՖՈՐ ԼԱԼՈՒՆ ՖՈՍՖՈՏՈՒՆԸ Լարերի հիւանդութեան ուղիղ գոյութիւնն կ'ուսնիցէ, ապրան մեր մանանեալով կենսական էլեկտրական տարբ, Փոսֆոր, որ ուղիղ կենսական մարմնոյ գոյութիւնն է։ Ամենայն կղանքը կը կենսանալուն մարդիկին ամենի դրութեան մէջ, մարդոց եւ մարդոց տարբերակ հանանալ եւ առայն առաջնորդութիւն մը։ ոյնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել գիտակցութեամբ եւ գոհունակութիւնով։ Անոյշանալ է, կը զան եւ կը հեռանան արիւնն եւ նոր առաջնորդութիւն մը կանայ ուղղիչ, Լարերի գրութեան եւ մանանց։ Իր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրեն իսկ, Լարերի գրութեան եւ մասնաւորապես կարգաղութեան նպատակ յանձնելու եւ կարգաղութեան եւ բարդութեան զգացումն մը ոյր վարդութեան. Լիակատար յաջողութիւն կ'ունենայ։ Մարդոցմէ ինչպէս ինչպէս գործածուած է։ Անոյշանալ հրաշալի կերպով կ'ուսնիցուն։ Ամենայն պարտանց կանանարարպէս կը կատարուի։ Գեղս կը լինի հանդարտ եւ կանգուն։ Դիմագիր կ'ելնի մեծ, լոյնանալ կը գտնուին, ուսերը չդարձ կը լինին, մարդիկ պարտաւոր եւ ուսանող դարձ մը կ'ստանան, մանկիկ ոյժ կ'ստանան։

Զարդարանք ասոր նմանութիւններն են։ Տոքթոր Լալորի Ֆոսֆոդինը պարտականապէս այն ամեն դեղերուն մէջ որ, գրքանանական կանանարարներ գրարդ կը կանչեն եւ բաղադրեալ Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, դրան փոխարարան։ Ամենայն ունեցողներ յանձնարարեն ասոնց բաղադրեալ գեղանանալու համար կեղծեր։

Մեծագոյնակ եւ փոխարարական կը վաճառուի Թուրքերու եւ Գալլերու նեղիկարարներ ի ցրով։

79 Մ. ԷՍՏՈՒՆՏ ԳԱՌՈՒՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վալիտաս, պահանանոցի ցրով, կարգաղութեան Թրանսիտ 165, 95 եւ 76

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED

ԱՐԿԱԻԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Եկամտաբերեալ դրամագլուխ 100000 անգլ. ոսկի ամբողջ. ստորագրուած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՄՈՒՐՀԱԿ

Ցարդեան 4 ոսկւոյ գլուխին մը կ'ապահովի 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտական և բացարձակ անկարողութեան պարագային մէջ։

366 ոսկի, Մշտական և մասնական անկարողութեան պարագային մէջ։

Շաբաթական 6 ոսկի, առաջնակարգ անկարողութեան պարագային մէջ, թէ՛ ամբողջական և թէ՛ մասնական։

GLASGOW & LONDON ԿԱԱՍԿՈՒ ԵՆՑ ԼԸՆԴՏՆ

Դրամագլուխ 300.000 Անգլիական ոսկի

Թուղթոյ հանար ընդհանուր գործակալք ՀԱՅՍ ԻՆ ԵՂԲԱՐՔ եւ ԸՆԿ.

(171) Պոլիս, Սարայնոյ Համամ, Ս. յակոբ խան, Թիւ 13, 14, 15